

આત્મ સં. ૮૮ (માહુ) વીં સં. ૨૧૦૯
વિક્રમ સંવત ૨૦૩૯ કરતક

પદ પપ

લેખક : પ૦ પૂ૦ આનન્દધનજી મહારાજ સાં

ચેતન આયા કેસે લણોઈ, ચેતન ।
સત્તા એક અખંડ અખાખિત ધહ સિદ્ધાન્ત પપ જોઈ ॥ (૧)

પોતાના આત્માના સ્વરૂપને કેવી રીતે પામી શકાય. આત્માને આત્મારૂપે અનુભવ્યા વિના, આત્મ તત્ત્વની પ્રતીતિ થતી નથી. માટે આત્માની સત્તા એક છે, આત્મા અખંડ છે, આત્માના અસંખ્યાત પ્રદેશ છે, આત્માના એક પ્રદેશનો પણ કદી નાશ થયો નથી અને થવાનો નથી. આત્માના ચૈતન્ય ધર્મની સત્તાનો કદી બાધ થતો નથી-એમ સિદ્ધાન્તોના પક્ષથી આત્માનું સત્તામાં રહેલું સ્વરૂપ જાણવું જોઈએ.

(અનુસંધાન પેજ ૪૨ ઉપર)

પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા-ભાવનગર

પુસ્તક : ૮૦]

ડીસેમ્બર : ૧૯૮૨

[અંક : ૨

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	લેખ	લેખક	પૃષ્ઠ
૧	શ્રી નમિનાથ જિન-સ્તવન	પ. પૂ. આનંદધનજી મ. સાહેબ	૨૭
૨	શ્રીમતી રોહિણી	પ. પૂ. આચાર્ય શુભવર્ધનસૂરિજી	૩૦
૩	જૈન ધર્મની આળપોથી	પ. પૂ. શ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી (કુમારશ્રમણ)	૩૩
૪	જૈન શાસનનું અમૂલ્ય રત્ન	ગણિવર્થ શ્રી યશોદેવવિજય	૩૫
૫	લાખ રૂપિયાની વધુ દેશની શાખ	લે. સ્નેહદીપ અનુ. પી. આર. સલોત	૩૭
૬	પ્રશ્નોત્તરની પૂર્વ ભૂમિકા	લે. શાંતિલાલ દેવચંદ શાહ	૩૮
૭	શાન્ત સુધારસ	—	૪૦
૮	સ્વરૂપ-સાધના	અમરચંદ માવજી શાહ	૪૩

સમાચાર

પં. પૂં ગુરુદેવ પં. અભયસાગરના શિષ્યરત્ન ગણિવર્થ પૂં અશોકસાગર મ. સા. નું ભાવનગર મુકામે ચાતુર્માસ

(૧) તેઓશ્રીની અસરકારક વાણી દ્વારા દરરોજ સવારે તત્વસભર વ્યાખ્યાન ચાલુ રહેતું દરરોજ અપોરે તત્વાર્થ સૂત્રનું અભ્યાસ-સાદી અને સરળ ભાષામાં અને સુંદર શૈલીમાં સમજાવતા

(૨) રાત્રના સમયે નવતત્વ ઉપર પ્રવચનો આપતાં-તેમાં ૪૦૦ થી ૫૦૦ ભાવિકો લાભ લેતા.

(૩) દીપાવલી દરમિયાન ચતુર્દશીના રોજ સવારે ૯થી ૧૦ અને અપોરે ૩થી ૩૦ કલાક તેમજ અમાસના દિવસે સવારના ૯થી ૧૦ અને અપોરના ૩થી ૪-૩૦ કલાક સુધી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર તેના ૩૬ અધ્યાય (મૂળ સૂત્ર) વાંચ્યા હતા અને દરેકનો ભાવાર્થ પણ સમજાવ્યો હતો.

શ્રોતાજનો ધાર્મિક રસાસ્વાદ મહાણી ધન્ય બન્યા હતા. ચાતુર્માસના દરેક દિવસને શ્રોતાગણ સંભારી, ભૂરિ ભૂરિ પ્રશંસા કરી છે.

ક્યું ન લીલું જગમાં કોનું, ફેગટ તેના છે અવતાર,
આવળીયાથી પણ તે ભૂંડા ધિક ધિક તે નરને નાર

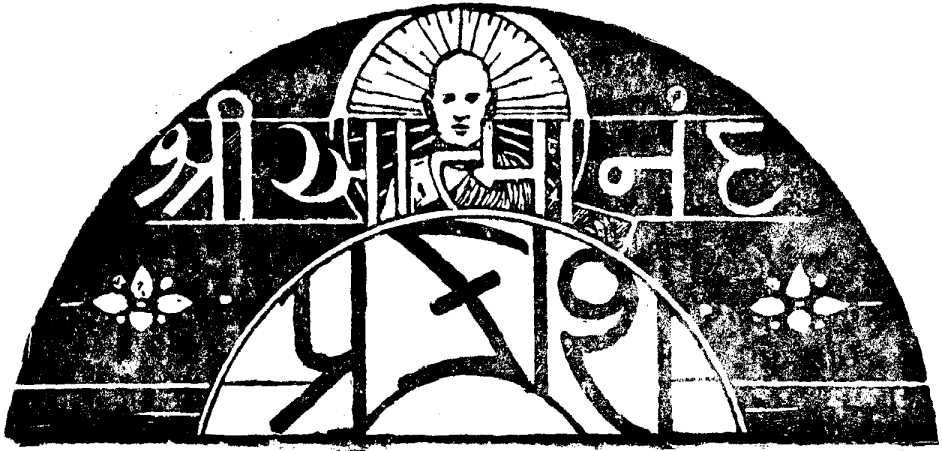

લેવાનું શીખ્યા ને લોકો, દાન તણા નહીં શીખ્યા પાઠ,
લીલા નામે તો પણ સૂકાં, જુકાં તેના સઘળા ઠાઠ.

ઉંચા થઈને બને ન નીચા, માનવભવ પામીને લોક,
દશ દૃષ્ટિને દુર્લભ નરભવ, પામી ક્યાં હારેછો ફેક

આંખો ખાય ન કેરીઓ, પાકે પરને હેત;
નદી સ્વયં ના જલપિયે, પરાર્થ તન સંકેતે.

તંત્રી : શ્રી પોપટલાલ રવજીભાઈ સલોત

વર્ષ : ૮૦]

વિ. સં. ૨૦૩૬ કારતક : ડીસેમ્બર-૧૯૮૨

[અંક : ૨]

શ્રી નમિનાથ જિન-સ્તવન

રચયિતા પ. પૂ૦ આનંદધનજી મ. સાહેબ

(રાગ-આશાવરી)

૫૬ દરિશણ જિન અંગ ભણી જે ન્યાસ ષંડગ જે સાધે રે
નમિ જિનવરના ચરણ ઉપાસક ૫૬ દરિશણ આરાધે રે (૧)

[ભાવાર્થ : છ અંગોમાં દર્શનની સ્થાપના કરીને શ્રી જિનેશ્વર પ્રભુનાં અંગ રૂપે છયેય દર્શનો કરી શકશે. એ રીતે છ અંગમાં મંત્રક્ષરાદિકનો ન્યાસ સાધીને શ્રી નમિ જિનેશ્વર પ્રભુના ચરણોની ઉપાસના કરનાર છેવટે છયેય દર્શનનો ઉપાસક બની જાય છે.]

જિન સુરપાદપ પાય વખાણું સાંખ્ય જોગ હોય ભેદે રે,
આત્મ સત્તા વિવરણ કરતાં લહો દુગ-ચંપ અખેદેરે (૨)

[આત્માની વિદ્યમાનતા વિષે વિવરણ કરનારા સાંખ્ય અને યોગ-દર્શન એ બે ભેદને જિનેશ્વર રૂપી કલ્પવૃક્ષના બે પગ તરીકે વર્ણવ્યા છે. એ બે અંગો ખેદ વિના સરળતાથી જિનેશ્વર પ્રભુને ઉભા રહેવાના મજબૂત પગ ગાંઠના મૂળિયાં સમજે.]

અથવા બીજા સૂત્રકૃતાંગમાં આત્મ સત્તા વિષે વિવેચન કરાયેલ છે, તે સાંખ્ય અને યોગ સાથે મળતું છે.]

**ભેદ અ-ભેદ મુગત મિમાંસક, જિનવર દોય કર ભારી રે
લોકા ઇ લોક અવલંબન ભજિયે ગુરુ ગમથી અવધારી રે (૩)**

[ભેદવાદી બૌદ્ધ અને અભેદવાદી મીમાંસક-ઉત્તર મીમાંસક વેદાન્ત-એ બેના મત ગુરુ ગમથી સમજશે તો લોક અને અલોકના આધારભૂત હોવાથી તે બન્નેય દર્શનો શ્રી જિનેશ્વર દેવના મોટામાં મોટા બે હાથ છે માટે તેને પણ તે રીતે સમજીને ભજવા બેઠયો.

ઉત્તપતિ અને નાશ બૌદ્ધોનો મત

નિત્યપણું-એ વેદાંતનો મત--એ બન્નેય જૈન દર્શનમાં ભરાખર ઘટે છે.]

**લોકાયતિક કૂખ જિનવરની અંશ વિચારી જો કીજે રે
તત્ત્વ-વિચાર સુધારસ-ધારા, ગુસ્ત્રામ વિણ કેમ પીજે રે? (૪)**

[અંશની-નયની દૃષ્ટિથી વિચાર કરીએ તો લોકાયતિક ચાર્વાક દર્શન પણ શ્રી જિનેશ્વર દેવનું પેટ ગણવું પડશે ગુરુ મહારાજએ કરાવેલ માર્ગ-દર્શન વિના, તત્ત્વ વિચાર કરવાથી પ્રાપ્ત થતી અમૃત રસધારાનો પ્રવાહ કઈ રીતે પી શકાય?]

[‘નાસ્તિક દર્શન પણ શ્રી જૈન દર્શનનું અંગ છે’-એ વાત ગુરુગમ વિના શી રીતે સમજી શકાય?]

**જૈન જિનેશ્વર-વર ઉત્તમ અંગ, અંતરંગ બહિરંગે રે,
અક્ષર-ન્યાસ-ધરા આરાધક, આરાધે ધરી સંગ રે (૫)**

[પ્રસિદ્ધ જૈન દર્શન તે શ્રી જિનેશ્વર પ્રભુનું બહારથી અને અંતરથી ઉત્તમાંગ છે. એટલે બહારથી મસ્તક છે. અંદરથી ઉત્તમ શ્રેષ્ઠ અંગ છે. એ દર્શનનો સંગ કરીને આરાધક એવા અક્ષર-ન્યાસ ધરા શરીરના જુદા જુદા અંગો ઉપર અક્ષરનો ન્યાસ કરીને ધ્યાન કરનાર ચૌદ પૂર્વધર અને ગણધર ભગવાંત એવા યોગી પુરુષો, મહાધ્યાનની સાધના કરી શકે છે.)

**જિન-વરમાં સઘળાં દર્શન છે, દર્શને જિનવર ભજનારે
સાગરમાં સઘળી તટિની સહી, તટિનીમાં સાગર-ભજનારે (૬)**

[જેમ સમુદ્રમાં બધી નદીઓ સમાય છે, પણ નદીમાં સમુદ્ર હોય કે ન હોય તે પ્રમાણે શ્રી જિનવર ભાષિત દર્શનમાં સઘળા દર્શનો આવી જાય છે અને બીજા દર્શનોમાં જિનવર દર્શન હોય કે ન પણ હોય]

**જિન-સ્વરૂપ થઈ જિન આરાધે, તે સહી જિનવર હોવે રે
ભંગી ઇતિકાને અટકાવે, તે તે ભૂંગી જગ જોવે ર (૭)**

[જેમ પ્રાથમિક દશામાં ભમરીના ઇયળ-રૂપ બચ્ચાંને ભમરી પોતાના ડંખથી ડંખ મારે છે, ત્યારે જો ઇયળ ભમરીના ધ્યાનમાં લીન થયને કાળાંતરે ભમરી રૂપે બહાર નીકળે છે તે પ્રમાણે જો જિન સ્વરૂપ થઇને જિનેશ્વર દેવની આરાધના કરે તે ચોક્કસ જિનેશ્વર થાય જ]

ચૂર્ણિ, ભાષ્ય, સૂત્ર, નિર્યુક્તિ વૃત્તિ પરંપર અનુભવ રે
સમય-પુરુષના અંગ કયાં એ છેદે તે દુભવં રે (૮)

[ચૂર્ણિ, ભાષ્ય, સૂત્ર, નિર્યુક્તિ, વૃત્તિ, ગુરુ-શિષ્યની પરંપરાથી ચાલ્યો આવતો અનુભવ છેવેલ જૈન શાસ્ત્ર-પ્રવચન-સમયરૂપી છ અંગો છે તેમાંનાં એકનો ઉચ્છેદ કરે. ખંડન કરે, તેનું ન માને તે દુર્ભવ્ય જેવો માનવો]

મુદ્રા બીજ, ધારણા, અક્ષર ન્યાસ, અર્થ વિનિયોગે રે
જે ધ્યાવે તે નવિ વંચીજે ક્રિયા અવચંક ભોગે રે (૯)

[હસ્તાદિકની મુદ્રા, બીજ રૂપ ઝૂં વિગેરે મંત્રાક્ષર-તેની ધારણા-તે સર્વેની હૃદયદિકમાં યોગ ઠેકાણે ન્યાસ (સ્થાપના) તેના અર્થના વિનિયોગ કરીને-એ છ રીતે જે ધ્યાન ધરે તે કદી સંસાર વધેક કષાયદિથી ઠગાય નહીં. ક્રિયા-5-વંચક નામના યોગનો ભોક્તા થાય.]

[યોગા વંચક ગુરુ સમાગમી હોય જ

શ્રુત-અનુસાર વિચારી ખોલું, સુ-ગુરુ તથા નિધ ન મિલે રે
કિરિયા કરી નવી સાધી શકિયે, એ વિષ-વાદ ચિત્ત સઘલે રે (૧૦)

[આ બધી વાત હું શ્રુત-આગમ અનુસારે કહું છું. ‘મને પોતાને એ ધ્યાન ધરવાનો તેવા પ્રકારનો ગુરુ-ગમ મળ્યો નથી તેવી ક્રિયા કરીને એ ધ્યાનથી સાધવા યોગ્ય સાધના અમે સાધી શકતા નથી એ સઘળી બાબતનો અમારા મનમાં ઘણો ખેદ છે. અમારો સંસાર હજી કેટલો બધો બાકી હશે ?]

તે માટે ઉભા કર જોડી જિનવર આગળ કહિયે રે
સમય-ચરણ સેવા શુદ્ધ દેજો. જિમ આનંદ ધન લહિયે રે (૧૧)

[“ તે માટે નિરાશ ન થતાં, નામ, સ્થાન અને દ્રવ્યજિન પર પ્રભુનો યોગ પૂર્વના પુણ્યના બળથી પામીને શ્રી જિનેશ્વર આગળ હાથ જોડીને ઉભા રહીને કહીએ છીએ “ હે જિનેશ્વર દેવ જે રીતે અમને આનંદધન-મોક્ષ મળે તે પ્રમાણે આપના દર્શન, શાસ્ત્ર આગમ પ્રવચનના શુદ્ધ સેવા કરી શકીએ તેવી સામગ્રી આપજો ”]

ક્ષમા યાચના

આ માસિક અંકમાં કેંઈ અશુદ્ધિ રહી ગઈ હોય અથવા કોઈ ક્ષતિ, મુદ્રણ દોષ હોય તો તે માટે મનસા, વચસા, કાયસા મિચ્છામિ દુઃકરમ્

શ્રીમતી રોહિણી

ચંપા નામનું નગર ચંપકવણી તેની દેહ-કયા જોતાંજ અ.ખ ઠરે નગરની શોભા અનેરી ત્યાં નૃપતિ શ્રી વાસુપૂજ્ય અરિહંતનો પુત્ર મધવન્ નામ તેવાજ ગુણ સાક્ષત્ લક્ષ્મી હોયની ? એવી તે રંગને લક્ષ્મી નામે પત્ની. તેમને જયસેનાદિ બહુ પુત્રો હતા. તેઓના ઉપર ઉત્તમ ગુણવાલી પુત્રી રોહિણી.

પુત્રી યુવાવસ્થા પામી, ત્યારે આનાંદિત થયેલ ભૂપતિએ પ્રધાનોને કહ્યું “ હે સચીવો ! આ પુત્રીને યોગ્ય વર શોધી કાઢો. પ્રધાનોએ કહ્યું, ” આપ ઉત્તમ સ્વયંવર મંડપ રચાવો. રોહિણી પોતાની ઇચ્છા પ્રમાણે યોગ્ય વર વરે ” નૃપતિએ તેમનું વચન માન્ય રાખ્યું. સ્વયંવર મંડપ રચાવ્યો, અનેક દેશના રાજકુમારોને તેડાવ્યા મંડપમાં રોહિણી વરમાળા સાથે આવી, રોહિ-ણીએ નાગપુરના રાગ વીતશોકના પુત્ર અશોકચંદ્રને વરમાળા પહેરાવી.

મધવન્ ભૂપતિએ તેઓની વિવાહ ઉત્સવ કર્યો. અશોકચંદ્ર કેટલાક દિવસ ચંપાનગરીમાં વિતાવ્યા, સારવાદ નાગપુરમાં પિતાએ મોટા ઉત્સવથી તેનો નગર પ્રવેશ કરાવ્યો.

વૈરાગ્ય વાસિત ભૂપતિએ રાજ્યાસને અશોકચંદ્રને સ્થાપી પે તે દીક્ષા લીધી. પતિ-પત્ની આનંદથી સુખ ભોગવતા હતા. રાજ્યભાર પ્રધાનો સંભાળતા,

એકદા પોતાના મહેલના ગોખમાં બેઠી હતી. નગરની શોભા નિહાળતી હતી, એકાએક તેના કાને રૂદનનો અવાજ પડ્યો. સહેજ ચમકી શેરીમાં દષ્ટિ નાખી, સ્ત્રીઓનું ટોળું છૂટા કેશ મૂકી કરુણ સ્વરથી રૂદન કરતું હતું હાથે થી છાતી ફટની સ્ત્રીઓ નજરે પડી. તેને કશી સમજણ પડી નહિ એટલે ધાવમાતા વસંતતિલકાને પૂછ્યું, “ હે માત ! આ તે કેવા પ્રકારનું નાટક ? આવું તો ક્યારે જોયું નથી, તેમજ સાંભળ્યું પણ નથી. ”

ધાવ માતા ગુરુસે થઈ ગઈ, ‘ શું તને રૂપમદ

પ. પૂ. આચાર્ય શુભવર્ધનસૂરિજી

થયો છે ? કે લક્ષ્મીનો મદ છે ? આવી હાંસી કરાય ?

રોહિણીએ કહ્યું, “ હે માત ! આપ કોપ ન કરો. આ મારો મદ નથી. મેં આવું કૌતક ક્યારે પણ દીઠું નથી-તેથી પ્રજ્ઞ છું. ”

ધાવ માતાએ કહ્યું, “ હે વત્સે ! જો પેલી મધ્યમા રહેલી સ્ત્રી તેનો એક પુત્ર મૃત્યુ પામ્યો છે તેના ગુણ સંભારી રહે છે. સંસારનું આવું નાટક તને આ ભવમાં થયું નથી. ”

અશોકચંદ્રને કાને આ વાત પડી. એકદમ આવી તેને અશોકચંદ્રે કહ્યું, “ હું તને રોવું સમજાવું અર્થાત્ તારી પાસે તેવું નાટક કરાવું. ”

એમ કહીને રાજ્યે તેણીના જોળામાંથી લોકપાલક નામના પુત્રને હાથમાં લીધો. “ જો હવે હું તારા પુત્રને નીચે ફેંકું છું ” રાજ્યે જોખની બહાર રાખેલ હાથમાં પુત્રને હિંદોળવા માંડ્યો. દૈવયોગે નૃપતિના હાથમાંથી પુત્ર નીચે પડતો બન્યો.

રાજલોકના માણસો “ હા હા ” શબ્દો કરવા લાગ્યા. રાજ્ય પણ પુત્ર પાછળ ઝંપાપાત કરવા તૈયાર થયો પણ રાણી ‘ આ શું ? આ શું ? ’ એમ કહેવા લાગી એટલામાં નગરની અધિષ્ઠાત્રિકા દેવીએ બાળકને ઝીલી લીધો, વસ્ત્રાભૂષણથી શણગારી રાજના આસન ઉપર મૂકી દીધો. નગરવાસી લોકોથી, પત્ની અને પુત્રથી પુણ્ય-સ્તુતિ સાંભળી, રાજવીએ પુત્રનો જન્મ મહોત્સવ ફરી કર્યો.

આ વખતે નગરીના ઉદ્યાનમાં ચાર જ્ઞાનના ધાર-ણહાર રૂપકુંજ નામના આચાર્ય સાધુ પરિવાર સાથે પધાર્યા. સમાચાર મળતાં જ ભૂપતિ પત્ની સાથે ગુરુવંદન માટે ઉદ્યાનમાં ગયા. ત્યાં ગુરુને વંદન કરી ધર્મ દેશના સાંભળી;

રાજ્યે મુનીશ્વરને પૂછ્યું, “ હે ભગવન્ ! આ

મારી પત્ની રોહિણીએ પૂર્વભવમાં એવું શું પુણ્ય કર્યું છે કે જ્યોતી તેને ક્યારે પણ, કલેશ થતો નથી. મારે તેના ઉપર અપૂર્વ પ્રેમ કેમ છે ? તેના આ સર્વે પુત્રો કોણ છે. ” ?

ઉપશમધારી મુનેએ સંસાર તારનારી વાણી કહી.

“હે રાજન્ ! આ તારા નાગપુર નગરમાં પૂર્વ વસુપાલ નામે રાજા હતો. તેને વસુમતી નમની પત્ની તે રાજાને ધનમિત્ર નામનો ગુણવાન શ્રેષ્ઠી મિત્ર હતો. તેને ધનમિત્રા નામે સ્ત્રી, અનુક્રમે કુરૂપના પાત્ર રૂપ એક પુત્રી થઈ, પુત્રીના દેહ દુર્ગધમય હતો માતા પિતાએ નામ પાડ્યું દુર્ગધા, યુવાવસ્થા પામી છતાં ક્રોધ તેને વરવા તૈયાર ન થયું.”

નેજ શહેરમાં વસુમિત્ર નામે ધનવંત વેપરી અને તેને વસુકાંતા નામે સ્ત્રી શ્રીષેણ નામે પુત્ર પણ તે સાતે વ્યસનમાં પુરો ધનમિત્રે વખ્યભૂમિ પ્રત્ય લઈ જતાં શ્રીષેણને નૃપતિને ધનદિ આપી છોડાવ્યો પોતાની પુત્રી પરણાવી પણ તેની દુર્ગધ નહિ સહેવાથી રાત્રિનાજ નાસી ગયો. પછી તેના પિતાએ દુર્ગધાને દીન માણુ-સોને દાન આપવા દાન શાલામાં રાખી પણ તેના હાથે ક્રોધ ભિક્ષા લેતુ નહિ.

પછી સાધુ પાસેથી ધર્મ પામી, શાંત ચિત્તે, તે દુર્ગધા ધર્મકાર્યમાં તત્પર થઈ અને માતા પાસેજ રહેવા લાગી.

એકાદા તે નગરીમાં જ્ઞાનામૃતના સમુદ્રરૂપ મહા ઉદયવંત અમૃતાસવ નામના મુનિ પધાર્યા. ધનમિત્ર શ્રેષ્ઠીના કહેવાથી વસુપાળ ભૂતિ, પોતાના અંતપુર સહિત તેમને વંદન કરવા ગયો, ત્યાં ભૂપતિ, મુનિને નમસ્કાર કરીને બેઠો, ત્યારે મુનિરાજે યુક્તિપૂર્વક ધર્માધર્મની ગતિ રૂપ જીવવિચાર સ્પષ્ટ રીતે કહ્યો.

પછી દુર્ગધાએ પોતાની દુર્ગધનું કારણ મુનિરાજને પૂછ્યું. તેમણે કહ્યું કે.

આ જંબુદ્વેપમાં ભરત ક્ષેત્રમાં સર્વ પ્રકારની સંપત્તિથી ભરપૂર સૌરાષ્ટ્ર નામે દેશ છે. સર્વ નગરના આશ્રુપણ રૂપ ગિરિપુર (જુનાગઢ) નામે નગર છે.

પાસેજ સુપ્રસિધ્ધ ગિરનાર પોતાની પવિત્ર છાયા પાથરી રહ્યો છે. શ્રી અરિહંત ધર્મ રૂપ કમળમાં રમખાણ મનવાળો પૃથ્વીપાલ નામે ખ્યાતનામ રાજા રાજ્ય કરતો હતો. તેને પ્રેમના પાત્ર રૂપ મનોહર કાંતિવાળી સિદ્ધમતિ નામે સતી સ્ત્રી હતી. પતિના દાક્ષિણ્યતાથી જનધર્મ વિષે તે શુદ્ધ રાખતી.

એકદા રાજા અંતપુર સહિત ઉદ્યાનમાં ક્રિડા કરવા જતો હતો ગિરનારથી નગરમાં જતાં ધર્મરૂચિ નામના મુનિ નજરે પડ્યા. તેણે પત્નીને કહ્યું, “ આ એક માસના ઉપવાસી મુનિ ભગવંતને પારણું કરાવી જલ્દી આવજો અમે ધીમે ધીમે જઈએ છીએ ” રાજાના આજ્ઞાના ભયથી પણ પોતાની ઇચ્છાનો ભંગ થવાથી મનમાં ક્રોધાતુર થયેલી સિદ્ધમતિ, મુનિને પારણું કરાવવા માટે પોતાના ઘેર તેમને લઈ ગઈ ત્યાં કોઈને માટે કડવું તુંબકુ પક્ષી રાખેલ જોયું સહુની મનાઈ છતાં, ખીજ ભક્ષ્ય પદાર્થો સાથે તે તુંબકુ મુનિશ્રીને વહોરાવ્યું. તેઓ ગુરુજ પાસે પહોંચ્યા. ગાયરી ખતાવી ગુરુજ ત્રિપથ્ય પારખી ગયા. તેથી તેને પરઠવાને આદેશ આપ્યો. નિર્જીવ સ્થળે મુનિજ પહોંચ્યા પરઠવતાં પહેલા એકાદ રીપું પડ્યું. ક્રીડીએ દોડી પણ તુરંતજ મૃત્યુને શરણ થઈ જવો ઉપર દયા રાખનાર મુનિનું મન ખળભળી ઊઠ્યું પરઠવાને અદલે તેનું ભક્ષણ કર્યું અને અનશન સ્વીકાર્યું તુંબકાએ અકથ્ય પીડા સહી છતાં વિશુદ્ધ અધ્યવસાયમાં મુનિજ સ્થિર રહ્યા. અંતકૃત કેવળી થઈ, મુક્તિ પામ્યા.

પૃથ્વીપાલને આ વાતની જાણ થઈ ક્રોધાવેશમાં સિદ્ધિમતિને સરાવલાના હાર પહેરાવી નગર બહાર કઢી મૂકી, ઉગ્ર પાપ પરિણમ્યું અને તે ક્રોધથી ગળતા શરીરવાળી બની છેવટે મૃત્યુ પામીને છઠ્ઠી નરકે ગઈ

ત્યાંથી નીકળી, અનુક્રમે અસંખ્ય દુઃખ સમૂહથી બળતી એવી સાતે નરકમાં ફરી પછી કૂતરી, સાપણ, ઉંટડી, ભૂંડણી, જળો, ઉંદરડી, કાગડી, ખીલડી, ગધેડી અને ગાય થઈ

એક દિવસ તે ગાય, પર્વતના માર્ગે પડી હતી ત્યારે મુનિએ આપેલા નમસ્કાર મંત્રને સાંભળ્યો તે

મંત્રના પ્રભાવથી શાંત ચિત્તવાલી ગાય મૃત્યુ પામી પણ આકી રહેલ કુકર્યના પાપથી તું દુર્ગંધાં નામે શ્રેષ્ઠીપુત્રીપણે ઉત્પન્ન થઇ.

મુનિના આ વચનથી તેને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું. નરકાદિ દુઃખ સાક્ષાત નજરે જોયા તેથી ભયથી વિહવલ બનીને ગુરુને હાથ જોડીને કહેવા લાગી.

હે સ્વામિન ! હું બહુ ભય પામી છું. આ દુઃખ સમુદ્રમાંથી મારો ઉદ્ધાર કરો. દયારૂપ અમૃતના સાગર જેવા અમૃતાસવ મુનિજીએ કહ્યું, “હે વત્સે ! તારે રેહિણી નામના નક્ષત્રને વિષે નરંતર સાત વર્ષ સુધી વિધિ પ્રમાણે ઉપવાસ કરવો આ વ્રત કરવાથી, આવતે ભવે તું અશોકચંદ્ર ભૂપતિની સ્ત્રી રેહિણી નામે યર્ધશ તે ભવમાં દીર્ઘકાળ સુખ ભોગવી, શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામીની સેવાથી પતિ સહિત મુક્તિ પામીશ “ તારે રેહિણી તપનું ઉદ્ધાપન ઉત્સવપૂર્વક કરવું ”

—: વિધિ :-

વૃક્ષ ઉપર રેહિણી અને અશોક ભૂપતિ સહિત શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામિની ઉત્તમ શાભાવાલી મૂર્તિ કરવી તેમની સમક્ષ પ્રાણાતિપત વજીને પ્રભુનો સ્નાત્ર મહોત્સવ કરવો પ્રભુનું પૂજન સુગંધી ચંદન, પુષ્પ, સુવર્ણ મણિ આદિથી કરવું. પ્રભુ સમક્ષ ફળ, નૈવેદ્ય ચોખા વિગેરે મૂકવા. તેમજ ગીત, નૃત્યાદિકથી પ્રભાવના કરવી સાધર્મિકેની વસ્ત્રાભૂષણ તથા ભોજન વડે ભક્તિ કરવી દીન જોનાને દાન આપવું પાત્રને વિષે ભક્તિ તેમજ શક્તિ મુગળ્ય દાન આપવું પોતના દ્રવ્યથી જૈન પુસ્તકો લખાવવા ! ”

દુર્ગંધાએ પુછ્યું “ આ તપ પૂર્વે કોઇએ કયું છે ? ” હોય તો કૃપા કરી અમને કહો ! ”

સિંહસેન અને કનકપ્રભાનો પુત્ર દુર્ગંધ હતો તેણે આ તપ કયું છે. તે પૂર્વભવમાં મૃગમાર નામનો પારધી હતો તેની દુર્ગંધ મટી અને ‘સુગંધ’ નામ પડ્યું.

હર્ષિત બની દુર્ગંધા, મુનિજીને નમસ્કાર કરી નગરમાં આવી વિધિપૂર્વક વ્રત કયું તે સુગંધવાળી બની અંતે સુખના ધામ રૂપ સ્વર્ગમાં ગઇ.

તે આ રેહિણી તારી સ્ત્રી યર્ધ છે તું પોતે તે સુગંધ છે.

આ સાંભળતાં, અશોકચંદ્રને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું અનેક રાજા સાથે શ્રાવક ધર્મ અંગીકાર કર્યો અંતે પોતાને ઘેર ગયા.

એકદા અશોકચંદ્ર ભૂપતિ સભામાં બેઠો હતો વનપાલે આવીને વધામણી આપી “ હે વિભો ઉદ્યાનમાં શ્રી વાસુપૂજ્ય પ્રભુ સમવસ્યા છે. રાજાએ તમામ અલંકારો વનપાલને વધામણી મારે આપ્યા.

નાગપુરને રાણગારી, પરિવાર સહિત રાજા વંદન કરવા ઉપજ્યો શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતના ઉપદેશથી વૈરાગ્ય પામ્યો. નાના પુત્રને રાજ્યકારભાર સોંપ્યો તેણે પત્ની સહિત દીક્ષા લીધી તે પુત્ર સાથે વિહાર કરતા દીર્ઘકાળ સુધી તપ કરી શ્રી અશોકચંદ્ર મુક્તિ પામ્યા રેહિણી પણ મુક્તિ પામી.

જૈન ધર્મની બાળપોથી

પ. પૂ. શ્રીપૂર્ણાનંદજિજ્ઞયજી (કુમાર શ્રમણ)

સંસારનો સર્જનહાર ઇશ્વર નથી.

ગમે તેવા નિરક્ષર માણસને આપણે પૂછીએ કે-આ વિશ્વમાં આંખાનું ઝાડ પહેલાં હતું ? કે તેની ગોઠલી પહેલી હતી ? જવાબમાં તે માણસ બિનધારત કહેશે. બંને તે અનાદિકાળની કહેશે, અથતિ આંખો જેમ અનાદિકાળથી છે તેમ ગોઠલી પણ અનાદિકાળની છે, કારણ કે આંખાના ઝાડની વિદ્યમાનતા હોય ત્યારેજ ગોઠલીની ઉત્પતિ છે અને તે વિના આંખાનું ઝાડ પણ કોઈ કાળે હોઈ શકે જ નહિં. આ જેમ સત્ય હકિકત છે. તેવી રીતે સૌ કોઈને સગી નજરે દેખાતો આ ચરાચર સંસાર પણ અનાદિકાળથી આમતો આમ ચાલ્યો આવે છે. આ વિશ્વના ઘડનારને આજ સુધી ચર્મચક્ષુ કે દિવ્ય જ્ઞાનીઓના માલિકો પણ જોઈ શક્યા નથી અને ભાવીકાળમાં જોઈ શકવાના નથી. તો પછી સંસારના ઘડનારાની કલ્પનામાં તર્ક-વિતર્ક તથા વિતંડાવાદના ચક્રાવે ચડી જીન્દગીને ખપાવી દેવાની શી જરૂર છે ?

આમ છતાં પણ સંસારનું સંચાલન અનાદિકાળથી અત્યાર સુધીના એકેય ક્ષણ માટે પણ બંધ રહ્યું નથી. તેમજ અવ્યવસ્થિત થયું નથી અને થશે પણ નહિં

પોતાની કુક્ષિમાં રહેલા બચ્ચાનું ઘડતર ઇશ્વર કરી રહ્યાનો અનુભવ સંસારસરની કોઈપણ સ્ત્રીને થયો નથી. નવ મહિના પછી જન્મ લેનારા બચ્ચાને હાથ પકડીને ઇશ્વર બહાર કાઢી રહ્યો હોય. આવી ઘટાને કોઈએ જોઈ નથી તથા અનુભવી પણ નથી. સમયસર આકાશમાં વાદળા ક્યાંથી આવ્યા ? ઇન્દ્રધનુષ્ય કોણે બનાવ્યું ? એક જ માતા-પિતાને ત્યાં જોડલા તરીકે જન્મ લેનારા ભાઈઓમાં પણ સહુસ-પ્રતાપ-જ્ઞાન-વૈરાગ્ય યશ અને આરોગ્યમાં આકાશપાતાળ જેટલો ફેરફાર કરનાર કોણ ?

ઉદ્યોગ-શુદ્ધિ અને વિજ્ઞાન સરખા હોવા છતાં પણ કેટલાકો શિક્ષિતા સોપાનોને વશ કરે છે. જ્યારે બીજાઓ સર્વથા નિર્દક્ષ બને છે. આમાં કારણ

શું ? ભૂમિમાં નાખેલા ધન્યને અંકુરિત કરનાર કોણ ? જન્મેલા બચ્ચાને યુવાવસ્થા પ્રાપ્ત કરાવવામાં અને તેના માટે ભોગ્ય તથા ઉપભોગ્ય પદાર્થોનું નિર્માણ કરવામાં ઇશ્વરની વિદ્યમાનતા ક્યાંય દેખાતી નથી.

થેડા દિવસો પહેલાં જે કેરીનો લીસોરંગ અને ખાટો રસ હતો ત્યારે તેજ કેરી સમય જતા પીળા રંગની અને મધુર રસની કેવી રીતે બનવા પામી ઇત્યાદિક અગણિત પ્રશ્નો આજ સુધી પણ નિરાકરણ થયા વિના પડ્યાં છે.

આવી પરિસ્થિતિમાં દેવાધિદેવ ભગવાન મહાવીર સ્વામીના વચન પ્રમાણે તથા 'કરમ પરધાન વિશ્વ કરી રાખા જે જસ કરઈ વે તસ ફળ ચાખા ' તથા 'તસ્મૈનમઃ કર્મણે ' ઇત્યાદિ સત્યર્થે દર્શિત મહાપુરુષોના વચનોથી આપણે એટલું તથ્ય જાણી શકીએ છીએ કે આ બધીય સંસારની નાટકની લીલા જીવાત્માના કરેલા કર્મોના અનુસારે જેમ જેમ સમય પડે છે તેમ તેમ પોતાની મેળેજ કોઈના સહાયતા વિના બનતી રહે છે, તેથી સંસારનું સંચાલન ઇશ્વર પ્રેરિત નથી પણ કર્મ-પ્રેરિત છે

સોનાની ખાણમાં સોનું અને માટી જેમ અનાદિકાળના સાથીદાર છે. તેમ આ વિશ્વમાં જીવ સાથે કર્મશીપી માટી પણ અનાદિકાળથી છે. જીવત્મા સૌથી પહેલાં શુદ્ધ હતો પણ ઇશ્વરે પોતાના માયાશીપી નાટકને રમવાની ઈચ્છાથી જીવમાત્રને માયાના ચક્રાવે ચડાવીને કર્મોના ભારથી ભારે કર્યો છે ઇત્યાદિક પ્રશ્નો અને જવાબો સર્વથા નિરર્થક તો હોજ સાથેસાથ ઇશ્વરના નિરંજન નિરાકાર-શુદ્ધ-શુદ્ધ અને સર્વજ્ઞ જેવા વિશેષણો પણ નિરર્થક બનવા પામશે, કારણ કે જે સક્રિય માટે જે વિશેષણો લગાડવામાં આવ્યા છે.

યદિ તે તે વિશેષણોના ગુણધર્મ તે વ્યક્તિમાં ન હોય તો કાંતો વ્યક્તિ ખોટો પડે છે, અથવા વિશેષણો

લગ ડનારનું અજ્ઞાન સાખીત થાય છે. ખીજી વાત એ છે કે કોઈપણ શુદ્ધાત્મા કર્મોના ભારને માથા પર લઈ દુર્ગતિઓમાં યમદુતોના માર ખાવા માટે પસંદ કરેજ નહિ માટે જીવો અનાદિ કાળના અને તેની સાથે ચોટેલી કર્મસત્તા પણ અનાદિ કાળની છે જીવો કોઈનાથી ક્ય રેય પણ ઉત્પાદિત નથી તેવી રીતે કર્મસત્તાની આઠ પ્રકારની કર્મવર્ગણા પણ આકાશસ્થિતકાયના પ્રદેશોમાં વિદ્યમાન છે અને તેની વચ્ચે રાગ-દ્રેષ મોહ-માયા અને અવરતિની ચિક્કાસ રહેલી હોવાથી કર્મો પોતાની મેળે જીવાત્મા સાથે સંબંધિત થઈ જાય છે જીવ ચૈતન્ય છે અને કર્મો જડ છે.

કર્મ સત્તા :-

પૌદ્ ગણિક દ્રવ્યોના પરિણમનથી પ્રતિક્ષણે પારવર્તિત આ સંસારમાં ‘ કર્મેરિતં સર્વં જગત્પ્રપચમ્ ’ એટલે કે ક્રીડથી લઈ ઈન્દ્રો સુધીના જીવોમાં જે હલન ચલન સંયોગ-વિયોગ રૂપ જગતનો પ્રથેય દેખાય છે તેનું મૌલિક કારણ કર્મસત્તા જ છે માટે શ્રુતિ-યુક્તિ અને અનુભૂતિથી આ વચન માન્યતા વિદ્-માન્ય તથા યોગિગમ્ય છે.

સૂર્યનારાયણ પર જેમ જેમ વાદળાઓનું આવરણ આવે છે. અને તેની કાન્તિ ઝાંખી પડે છે. તેની રીતે આત્માની અનંત શક્તિઓને ઝાંખી કરનાર કર્મસત્તા (પ્રારબ્ધ કર્મ) છે. જે તે પ્રકૃતિ મયા અદૃષ્ટ વાસના વગેરે જૂદા જૂદા નામે અન્ય દર્શનકારો સંબોધે છે. પૂર્વભવીય કર્મસત્તાના કારણે મોહ અને માયામાં મશગૂલ બનેલો જીવાત્મા કેવી કેવી ગતિઓમાં, યોગિઓમાં તથા ક્યાં ક્યાં ગંદા સ્થાનોમાં ભ્રમણ કરે છે તથા ત્યાં કેવા કેવા નારકીય દુઃખોને તથા તિયંચિ અવતારના દુઃખોને ભોગવે છે તેને સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ જૂદા જૂદા મહર્ષીઓના શાસ્ત્રોમાં જેવા મળે છે. જેમ કે.

સંસારતા સંચલનમાં કર્મસત્તા જ પ્રધાનપદે છે. ગ્રહો ગમે તેટલા શુભ બન્યા હોય તો પણ કર્મોની આગળ તેમનું જોર ચાલતું નથી અન્યથા રામ જેવા પુરુષોત્તમ, દશરથ જેવા સ્વંધરી, વસિષ્ઠ જેવા બ્રહ્મ તેજસ્વી મુર્ત્ત દેવરા અને રામચન્દ્રદેવે રાજ્યાભિષેકના

સમયે વનવાસ લેવો પડ્યો છે. ’

આ કર્મોના કારણે બ્રહ્મા જેવાને પણ કુંભાર જેવા કાર્ય વિપ્લુને દશાવતાર લેવાના, શંકરને લિક્ષાન્ન ખાવાનું, સૂર્યનારાયણને આકાશમાં ચક્ર મારવાના ગોરખ ધંધા કરાવનાર કર્મસત્તાને વારંવાર નમસ્કાર છે.

ઈત્યાદિક જૈનતરોના અગણિત કર્મની પ્રધાનતાવાળા શસ્ત્રોના ઉલ્લેખો જેવા પછી, ધીરધંકર પરમાત્માના સિદ્ધાન્તો આપણને ત્રિકાળાબાધિત લાગે તેમાં શું આશ્ચર્ય ?

અનાદિકાળત જૈન શાસન

સૂર્ય અને ચન્દ્ર આકાશમાં જૈન અનાદિકાળથી છે તેમ જૈન-દર્શન જૈનધર્મ પણ અનાદિકાળથી છે કોઈ પણ કાળે તે અદૃશ્ય થયું નથી અને અનંત કાળે પણ અદૃશ્ય થવાનું નથી ધર્મ-અધર્મ (પુણ્ય-પાપ પણ અનાદિકાળના છે, જે જીવમાત્રના પ્રતિ પ્રદેશ સાથે દૂધ અને સંકરની જેમ એક રસ બનેલા છે. તે પુણ્ય પાપને સંપૂર્ણ રીતે ક્ષય કરવા માટેના વિધિ વિધાનો જૈન દર્શનમાં જેવી રીતે સુસંગત છે તેવા ખીજે ક્યાંય નથી.

દેવ-ગુરુ સમ્યગ્દર્શન સમિતિ ગુપ્તિ લાવના અનુ પ્રેક્ષાના માધ્યમથી જીવાત્માને પ્રતિક્ષણે લાગતા નવા શુભાશુભ કર્મોના દ્વાર સર્વથા બંધ થઈ જાય છે. અને સમ્યક ચારિત્ર, ધર્મ અને તપશ્ચર્યાથી જીનાશુભ કર્મો ભસ્મીભૂત થાય છે. માટે જ કહ્યું છે કે

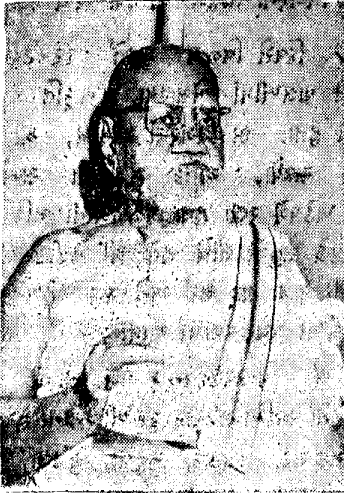
“ પુણ્ય પાપયોક્ષયો મોક્ષ :

કૃત્સ્નકર્મ ક્ષયો દિ મોક્ષ :

આવા અત્યુત્તમ-લોકોત્તર જૈન શાસનને પામીને જીવમાત્ર પોતાની કરણીને સમજી લે અને જીવનમાં ઉતારી લે તો આત્માને પરમાત્મા બનતાં વાર લાગતા નથી. કેમકે... ‘ આત્માજ પરમાત્મા છે ’ ‘ નરજો નિજ કરણી કરે નારાયણ હો જાય ’ પરંતુ લોખંડ અસિના સહવાસથી ફૂટાય છે અને લોહારની કલ્પનાનુસારે જૂદા જૂદા ધડે ધડાય છે. તેવી રીતે અનંત શક્તિના

[અનુસંધાન પાના ૩૯૭ પર]

✠ જૈન શાસનનું અમૂલ્ય રત્ન ✠

વિજયભોતી પ્રભસૂરિશ્વરજી મ. સા.

ભારતના હૃદયે શોભતો અલંકાર સમ ગુજરાત દેશ, તેનું મહીમાવંતું પાટનગર અમદાવાદ અનેક જિન મંદિરોથી દિપતું અને રળિયામણું અનેક નદી સાબર-મતીશી. પવિત્રાથી પ્રસિદ્ધિએ પહોંચેલું સંતપુરુષોના ચરણકમળના સ્પર્શથી.

આ રાજનગરમાં ન્યાય, નીતિ અને સુ-સંસ્કારથી સમૃદ્ધ એવું શ્રી મણિભાઇનું કુટુંબ વસે. જીવનમાં મંગલ અર્પે એવી પત્ની સુમંગલા. અને ધર્મથી રંગાયેલ જીવનની આપ ઉપસાવતાં.

વિ. સં. ૧૯૫૨ અને ફાલ્ગુન વદ ૮નો અનેરો પુણ્યવંતો દિવસ, પ્રથમ તીર્થંકર આદિનાથ પ્રભુના જન્મ કલ્યાણક્રમે દિવસ, વિશેષતઃ તેમનાં દીક્ષા કલ્યાણક્રમે દિવસ. વાહ, રે વાહ ! વર્ણીતપત્ની ભવ્ય મંગળમય શરૂઆતનો દિવસ ત્રિવેણી પવિત્રતાના શુભ દિવસે આ મહાત્માનો જન્મ નામ રાખ્યું મોહન સહુને ઘેલું સગાડનાર પુત્ર.

પિતા તરફથી આત્માને અજવાળતો મણિમય પ્રકાશ સાંપડ્યો. માતા સુમંગલા તરફ મંગલમય પથના પથિક બનવાની પ્રેરણા સાંપડી. આજકે શરૂઆતમાં જ જીવન-ધન્યતા અનુભવી.

યુવા વસ્થાના ઊંઘરે પહોંચતા જ સાચા રાહની તમન્ના લાગી. સંસાર વિષમય ભાસ્યો પણ કેઈ એક એવા કર્મની નાચૂડે સંસારી જીવન તરફ ધકેલ્યા. માત પિતાના આગ્રહ સામે નમતું જોખવું પડ્યું. પત્ની માણેકમેન સાથે સંસારી જીવન થોડો સમય વીતાવ્યું. સંતાનમાં બે પુત્રીઓ ખૂબ સંસ્કારી.

એક વખતનો શુભ અવસર શાસન સમ્રાટ નેમિ-સુરિશ્વરજીની વૈરાગ્યમય દેશના રાજનગરમાં પાંજરાપોળ ઉપાશ્રયે સાંભળી દીક્ષાની ઉત્કટ ભાવના જન્મી અને સંસાર પ્રત્યે ઉદ્વેગ અને અભાવો સર્જ્યા આ શુભ-કામના સફળ બની વિ. સં. ૧૯૮૨ ના પોષ શુદ્ધ ૩ ના શુભ દિવસે તીર્થંભૂમિ સમય પાટણમાં સંઘમધારી બન્યા. શાસન સમ્રાટ વિજયનેમિસૂરિશ્વરજી મ. સા.ના પટધર શાસન રત્ન પૂં વિજયજી ઉદયસૂરિ. મ. સા. ના શિષ્ય રત્ન તરીકે મુનિશ્રી મોતિવિજયના નામે જાહેર થયા.

પૂં શાસનસમ્રાટશ્રી શુભ નિશામાં ૨૩ વર્ષ રહી જ્ઞાન, ધ્યાન, તપ, યોગોદ્ધન, ભક્તિ વગેરે તેમજ જ્ઞાન, દર્શન, ચરિત્ર, તપની ભવ્ય આરાધના કરતાં, તેઓશ્રીએ ગણિપદ, યન્યાસપદ ઉપાધ્યાયપદ પ્રાપ્ત કર્યા.

વિ. સ. ૨૦૧૯માં સિદ્ધક્ષેત્રમાં પૂં ગુરુદેવશ્રીના વરદ હરતે આચાર્યપદથી વિભૂષિત બન્યા.

તેઓશ્રીએ દીક્ષાઓ, વડીદીક્ષાઓ પદવીઓ અર્પીને અન્ય આત્માઓને શાસન સેવકો બનાવ્યા ઉપધાન, ઉજમણા ઊંચી પાળતા સંઘો, અંજનશલાકા, પ્રતિષ્ઠા જીર્ણોદ્ધાર શાસન પ્રભાવનાના અનેક કાર્યો કરાવ્યા છે સાત ક્ષેત્રમાં રહેલ સ્વામિ ભક્તિ અને જીવદયા માટેનો તેમનો ઉપદેશ અનેકને ઉપકારક બન્યો છે.

આ બાળ વૃદ્ધ પ્રત્યે વાતસલ્યમૂર્તિ ગુરુદેવને કોટી કોટી વંદન.

વ્યાખ્યાન પાટ ઉપર ખેસતાં ત્યારે તેમનો શાંતિ અને સમતા વાહક ભાવ અનેશ પડતો. શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને ભાવપૂર્વ મંગલાચરણ શરૂ થાય અને શ્રોતાજનો દિવ્ય શાંતિ અનુભવતા તેમનો સંપર્ક પારસમણિ તુલ્ય હતો. આવનાર વ્યક્તિ નાસ્તિ । ખંખેરી આસ્તિક બનતી, અનુષ્ઠાનમાં લાલ લેવની તમત્રા ધરાવતી.

જીવન ખૂબજ પવિત્ર અને તપોમય હતું છટું, અક્રમ, અક્રાંઈ, પંદર. સોળભતુ, વર્ધમાનતપ નવપદની ઝોળી-વગેરેથી તેજસ્વિતા પ્રાપ્ત કરેલ. વળી સંયમ જીવનની આરાધના-ક્રિયા અપ્રમત્તભાવે કરતા. વાચનમાં મશગુલ રહેતા.

ગુજરાત, સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ, મારવાડ, માળવા, મેવાડ આદિમાં વિહાર કરી, ભાવપૂર્વક યાત્રાઓ કરી અને ભવ્ય જીવેને ઓધ આપી, શાસનના અડિખમ ભક્ત બનાવી, શાસનની શોભા વધારી હતી.

વિ. સં. ૨૦૩૮માં ગોડીજી જૈન ઉપાશ્રયે પૂ. ગુરુદેવનું ચતુર્માસ ધણીજી સુંદર રીતે થયેલ. આરાધના પણ ધણીજી સારી સહુના ઉત્સવ, ઉલ્લાસ અનુભવનીય હતા.

વિ. સ. ૨૦૩૯ના કારતક સુદ ૮ના પ્રતિક્રમણ, સંયારા પોરિસી કર્યા બાદ રાત્રે આઠવાગે તેઓશ્રીની તથિયત એકાએક નરમ થઈ તુરંતજ ડો ભૂપતભાઈ, ડો. બીમાણીને બોલાવ્યા ઉપચાર શરૂ થયા. થોડા સમય બાદ તથિયત વધુ અગડવા લાગી.

તેઓશ્રી સ્વમુખે નવકારમંત્ર બોલતા તે સાંભળતા. અપૂર્વ નીળમણા પૂર્વક શુદ્ધ નવકાર બોલતા અને ચોરાશી લાખ જીવોને ખમાવતા, ‘મિત્રામિ દુકકડમ્’ બોલતા. સમતા સહિત અપૂર્વ આરાધના કરતાં શ્રીસંધની સાક્ષીએ, નવકારમંત્રની ધૂન સહિત, રાત્રિના ૧૧-૩ મિનિટે સમાધિ પૂર્વક નશ્વર દેહને લજી સ્વર્ગ સિધાવ્યા.

શહેરમાં વાયુવેગે સમાચાર પ્રસર્યા. ભક્તજનો દર્શનાર્થે આવવા લાગ્યા તાર, ટેલીફોન દ્વારા સમાચાર ગામે ગામ પહોંચતા થયા. પૂજ્યશ્રીના કુટુંબીજનોને સમાચાર મળતા જ પરિવાર સહિત આવી ગયા. તે દિવસે ભાવનગરના તમામ બજારો બંધ રહ્યા.

બીજો દિવસે વિજય મુહૂર્તે ૧૨-૩૯ મિનિટે પૂજ્યશ્રીને પાલખીમાં ખેસાડ્યા. મુખાકૃતિ ઉપર કશાં ફેરફાર ન હતા. ભાવનગરના શ્રીસંધ, શ્રી ગોડીજી કમિટિના સભ્યો, ‘અનેક મંડળોના સભ્યો સેવા કરવામાં ખડેપગે રહ્યા હતા. પૂજ્યશ્રીની ભક્તિનો લાલ આબાલ વૃદ્ધ-સહુએ લીધો હતો. શ્રી ગોડીજી ઉપાશ્રયથી પૂજ્યશ્રીની યાત્રા શરૂ થઈ અને દાદાસાહેબના પટાંગ-ભુમાં પાલખી પધરાવવામાં આવી.

પૂ. શ્રી વિજયઉદયસૂરિ મ. સાની દેરી પાસે તેમના દેહનો અગ્નિ સંસ્કાર કુટુંબીજનોના હસ્તક થયો. ત્યારે અમદાવાદ, બોટાદ, મહુવા, કુંડલા, તળાજ, ત્રાપજ, વીંછીયા, રાજકોટ, વાંકાનેર, મોરબી વગેરે શહેરોના ભક્તજનો હાજર હતા.

પૂજ્યશ્રીનું સ્મારક (દેરી) કરવાનું શ્રીસંધે નક્કી કરેલ છે. તે સમયે સારી રકમ ફંડ થઈ ગયું.

પૂજ્યશ્રી પ્રશાંત મૂર્તિસમ, ભદ્રિક પરિણામી સરળ, લાગણીશીલ, વાતસલ્યમાં-અમીદષ્ટિ યુક્ત હતા જૈન શાસનના અણુભોલ રત્ન સમાન પૂ. શ્રી વિજયમોતિ-પ્રભસૂરિને કોટી કોટી વંદન.

શાસન-સમુદાયમાં તેમની મહાન ખોટ પડી છે પૂજ્યશ્રીના પટ્ટધર શાસન રત્ન આ. શ્રી નયપ્રભસૂરિ, ગણિવર્ધશ્રી યશોદેવવિજય મ. સા. મુનિવર્ધશ્રી લબ્ધિ-વિજય, બાલમુનિ શ્રી જયપ્રભવિજય-ને પડેલ ખોટ અવર્ણનીય છે.

ગણિવર્ધ શ્રી યશોદેવવિજય
ગોડીજી ઉપાશ્રય, ભાવનગર.

લાખ રૂપિયાથી વધુ દેશની શાખ

લેખક “સ્નેહદીપ” (હિન્દી પરથી)

વિદ્રોહી જવાળાઓથી દિવસો ભરડે બળી રહ્યો હતો. રાત્રિઓ ચિનગારીઓથી જલતી હતી. માયા ફરેલ કેટલાય નવજવાનો કુર્બાનીના રાહ પર એક પછી એક મસ્તક પર કફનબાંધી આગળ વધી રહ્યા હતા.

અલીપુર કાંઠાના ધડાકાથી અંગ્રેજ સલ્તનતના પગ ડગી ગયા હતા. હયમચી ગયેલી સરકારે કેટલાય ભારતીય નજવનોને યગાવતનું નામ ચઢાવી જેલના સળિયા પાછળ ધકેલી દીધા હતા. આ સર્વેના સુત્રધાર હતા અરવિન્દ ધોષ. કાન્તિકારોના ટોળામાં મશાલ બની તેઓ ધૂમી રહ્યા હતા. તેમને પણ જેલ દરવાજા પાછળ ધકેલી દીધા હતા. અંગ્રેજ સરકારે તેના ઉપર મુકદ્દમા ચલાવવાની તૈયાર કરી.

આ તરફ તે સમયના બેરીસ્ટર ચિત્તરંજનદાસ જે દેશબંધુના નામના પ્રખ્યાત હતા. તેમણે દેશભરમાં અરવિન્દ ધોષ તેમજ તેમના સાથીઓને બચાવવા તન તોડ પ્રયત્ન શરૂ કરી દીધા, આ બારામાં તેમણે કેટલાય લોકો પાસેથી પૈસા લીધા હતા. એક વેપારી જેણે બે માસ પહેલાં બે લાખ રૂપિયા આપ્યા હતા પુરી રકમ વસુલ કરવા તેમના મકાન પર આવેલ. તે કડકાઈથી પોતાની રકમ વસુલ કરવા બોલી રહ્યો હતો. દેશબંધુ તેમને પોતાની સ્થિતિ સમજાવી રહ્યા હતા. પણ તે ગૃહસ્થને બે લાખ રૂપિયા સિવાય કોઈ બીજી વાત મંજૂર ન હતી. એકાએક એક સળંગન તે સમયે તેમની

પાસે આવ્યો. દેશબંધુને કહ્યું, “જુઓ, મારો આ કેસ આપના હાથમાં લો, હું પૂરા પાંચ લાખ રૂપિયા આપીશ, કેસ જટિલ છે. આપને આ કેસ પર સમય આપવો પડશે.”

શું તમે મારા મેજ ઉપર આ કાગળોને જોતા નથી ? હું આપણા આઝાદી પર દીવાના બનેલ મિત્રો માટે કેસ લડી રહ્યો છું. આ વખતે બીજું કશું કરવા માગતો નથી.

પણ પાંચ લાખથી વધુ જોઈએ તો પણ આપ કેવી વાત કરી રહ્યા છો ? મારા મિત્રો જેલમાં છે અને હું આપનો કેસ લડું ? અને તે પણ પૈસા માટે ? નહિ બંને, એ નહિ બંને.

જે સળંગ બે લાખ પાછા લેવા આવ્યા હતા તે સતબ્ધ થઈ ગયા, “આ મૈત્રી ! આવી ભાવના દેશના માટે ? ઉતાવળે ખીરસામાંથી એક બુક કાઢી પોતાની સહી કરી, દેશબંધુના ટેબલ પર રાખી દીધી.

આપ ચાહો તે રકમ આમાં ભરી દો આપના માટે જેટલા રૂપિયા આપું તેટલા આછા છે. પેલા બે લાખ રૂપિયા પણ પાછા નથી જોઈતા.

આવો પણ જમાનો હતો પણ આજે—

અનુ પી. આર. સલોત

ચિંતન કણિકા

મળતા પ્રકાશો નવ નવા, લાં આમૃતદિધિ થાય છે
અનુભવ ગ્રાહીને યોગીઓ પ્રગતિને પંથે ધ્યાય છે,

પરમાર્થ માટે પ્રાણ છે, આમૃતદિપેકે જેહના
અવતાર તેનો સફળ છે જગવૈલ છે પદ તે હતા.

સ્તંભો વિના પ્રસાદ નહીં ને ધર નહીં અનુભવ કરો,
સ્તંભો રહે કાયમ સદા, એવા ઉપાયો અનુસરો.

આચાર્ય આદિસ્તંભો સદા જગ જગતા;
પોષણ કરો તેનું સદા, તે પર ધરી બહુ રાગતા.

પ્રશ્નોત્તરની પૂર્વભૂમિકા

લેખક : શાંતિલાલ દેવચંદ શાહ,

(૧) સંસાર અનાદિ છે, કેમકે કોઈ કાળે જેની ઉત્પત્તિ થતી નથી તે અનાદિ કહેવાય છે અને જેની ઉત્પત્તિ હોય તેની આદિ છે. ‘સંસાર પહેલા હોતોજ નહિ, પછીથી કોઈએ બનાવ્યો’ આવી માન્યતા શાસ્ત્ર-તર્ક અને અનુભવથી માનવાલાયક ન હોવાથી અસત્ય બને છે, માટે સંસાર અનાદિ છે.

(૨) સંસાર અનંત છે કેમકે તેનો અંત કોઈ કાળે, કોઈની શક્તિ વિશેષથી પણ થઈ શકે તેમ નથી. બેશક કોઈનો પણ સ્થાનાંતર થવા માત્રથી તેનો નાશ થઈ જવાની કલ્પના કરવી તે સર્વથા અજ્ઞાનને આભારી છે. આજે પણ આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે જે સ્થાન પર ગઈકાલે સમુદ્ર લહેરાતો હતો અને તોફાન મચાવતો હતો ત્યાં આજે મોટી મોટી ઇમારતો ઉભી છે અને હજારો મોટરો દોડધામ કરી રહી છે, તેટલા માત્રથી સમુદ્રના નાશની કલ્પના શી રીતે કરાય ? કાળચક્રના પ્રભાવથી આજે ભરત અને ઐરાવત ક્ષેત્રમાં તીર્થંકર-પરમાત્મા કે કેવળી ભગવંતો નથી, માટે સંસારભરમાં તેમની હયાતીનો અભાવ માનવા જઈએ તો કેવી દશા થાય ? કેમકે મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં આજે પણ હજારો, લાખો અને કરોડોની સંખ્યામાં કેવળ જ્ઞાનીઓ છે અને વીશની સંખ્યામાં તીર્થંકર પરમાત્માઓ પણ વિદ્યમાન છે. તેથી દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવના કારણે દ્રવ્ય તથા પર્યાયના સ્થાનાંતર થવા માત્રથી શંકરના ડનડવાદે સંસારનો નાશ કર્યો તેમ માનવું સ્પષ્ટ રીતે ભૂલ ભરેલું છે. માટે ૩૩ કરોડ દેવો ભોગા મળીને પણ સંસારનો અંત (નાશ) કરી શકવાના ન હોવાથી સંસારને અનંત કહ્યો છે.

(૩) ચૌદ રાજલોક પ્રમાણુ બ્રહ્માંડમાં દ્રવ્યો

(પદાર્થો) એક-બે કે ત્રણ નથી પણ અનંત દ્રવ્યો છે. અને એક એક દ્રવ્યના પર્યાયો પણ અનંત છે. આમ અનંતાનંત પર્યાયો અને ગુણોથી પૂર્ણ અનંત દ્રવ્યો સંસારમાં કોઈ કાળે નાશ થવાના નથી તેમ તેનાથી સંસાર રિક્ત પણ થવાનો નથી. તેમના પર્યાનંતર કે સ્થાનાંતર તો જૈન શાસ્ત્રને પણ માન્ય છે. આજનો માનવ આવતીકાલે હાથી, દેડકો, કાગડો કે નરક ભૂમિનો કીડો પણ બની શકે છે. તેમ આજનો નારકજીવ આવતીકાલે તીર્થંકર પરમાત્મા, કે વળી, મહાવ્રતધારી કે રાજધિરાજ પણ બની શકે છે. તેથી માનવ-સમાજનો નાશ થઈ ગયો તેમ માનવું બેહદ અજ્ઞાન છે. એક સમયે માનવનું શરીર પાંચસો ધનુષ્ય પ્રમાણ હતું, આજે આપણે સાવ વેંતીયા છીએ અને છઠ્ઠા આરાના માનવો વેંતીયા શરીરમાં પહોડ, નદી કે નાળાના બીલોમાં રહેશે, તેથી માનવોના પર્યાયોનો નાશ કહી શકીએ પણ માનવ જાતનો નાશ થયો કહેવામાં ભૂલ છે. આજનો અકાટ્ય વિદ્વાન-પંડિત-મહાપંડિત મસ્તિષ્કની કમજોરીને કારણે સાવ બુદ્ધિ બની શકે છે અને આજનો બુદ્ધિ કે નિરક્ષર આવતી કાલે સાક્ષાર બની શકે, માટે તેના ગુણોનું પરિવર્તન માનવામાં વાંધો નથી, ગઈકાલે માંડવ-ગઢ, પાટણ તથા કૃષ્ણની દ્રાક્ષા અને રાવણની લંકા જોઈને દેવોની અમરાવતી પણ લગજુ થતી હતી આજે તે શહેરો ડટ્ટણપટ્ટણ થઈ ગયા છે અને ગઈકાલે જ્યાં સમુદ્ર અને ખાડીઓ હતી ત્યાં માનવ માત્રને આકર્ષણ કરનારી મુંબઈ નગરી સૌને પોતાની મુંઢરતાથી લલકાર કરી રહી છે. આ અને આના જેવા પ્રત્યક્ષ દેખાતા કે અનુભવાતા ચિત્રામણોથી સંસારનો યથાર્થ નિર્ણય કરવામાં વાર લાગતી નથી.

(૪) સંસારમાં પરિભ્રમણ કરનારો જીવ જ્યારે અનાદિ કાળનો છે તો પછી તે પરિભ્રમણમાં મૂળ કારણરૂપકર્મો પણ અનાદિકાળના કેમ ન હોઈ શકે ? એટલે કે જીવનના અસંખ્ય પ્રદેશોમાં રહેલા કર્મો પણ અનાદિના છે અને શક્તિ સંપન્ન છે. તેમ છતાં જીવાત્મા ચેતન હોવાથી અનાદિ છે તેને વળગેલા કર્મો જડ હોવાથી અને જીવદ્વારા ઉપાર્જન કરેલા હોવાથી અંતવાળા છે, પણ પોતપોતાની સ્થિતિ (મર્યાદા) પૂર્ણ થયે તે કર્મો આત્માના પ્રદેશોથી છુટા થાય છે અને ફરીથી નવા નવા કર્મો જીવને ચોંટતા જાય છે. આ કારણે પ્રવાહને લઈને કર્મોને પણ અનાદિકાળના કહ્યા છે. આ રૂચક પ્રદેશોને છોડી

આત્માના શેષ પ્રદેશો અને તેમાં પણ એક એક પ્રદેશો અનંત અનંત કર્મોની વર્ગણા (રાશિ) લાગેલી હોવાથી આત્મા પણ સ્વભાવે હળવો (અગુરુ-લઘુ) હોવા છતાં પણ કર્મોના ભારથી ખૂબજ વજનદાર બનેલો છે.

પૂર્વોપાર્જિત કર્મોના ઉદયકાળમાં જીવનો સ્વભાવ ઘણા પ્રકારે વિચિત્ર હોય છે, જેના કારણે જીવનો સ્વભાવ (અધ્યવસાય-પરિણામ-લેશ્યા) પણ સમયાંતરે બદલાયા વિના રહેતો નથી આ પ્રમાણે તે કર્મોના ઉદયકાળ પણ સૌ જીવોનો એકસમાન રહેતો નથી.

(શ્રી ભગવતીસૂત્ર સાર સંગ્રહ ભાગ ચોથામાંથી)

(અનુસંધાન પાના નં. ૩૪ નું ચાલુ છે)

માલિક જીવાત્માને પણ કરેલા અને કરાતા કર્મોના કારણે કુટાવું પડે છે મારખાવો પડે છે તથા ભવ ભવાંતરમાં જન્મ મરણ-શોક-સંતાપ દાદિત્ય-વિયોગ દુર્ભાગ્ય તથા વૈર વિરોધના કડવા ફળો ભોગવવા પડે છે. આ કારણે કર્મસતા જ દુઃખજન્ય છે. અને દુઃખ પરંપરક છે.

મોહ મહિરાના પાનમાં બેભાન બનીને આત્મા જે જે ભૂલો કરે છે તે દુઃખનું મૂળ કારણ છે. ખાવામાં, પીવામાં, રહેણી કરણીમાં વ્યાપાર વ્યવહારમાં માણસ ભૂલો કરશે તો ચોક્કસ સમજી લેવાનું રહેલું કે તેના માથા પર દુઃખોના ડુંગરાઓ આવવાની શરૂઆત કરી રહ્યાં છે 'યમ યમ અવરાઘ તમ તમ કરવમ્' અપરાધો

(જાણવા છતાં ભૂલો) થવામાં પણ મૂળ કારણ અજ્ઞાન છે 'અજ્ઞાપેણ યયં જ્ઞાણ' અજ્ઞાતેન-આવૃત્ત જ્ઞાનમ' અર્થાત્ અજ્ઞાન વડે જ જ્ઞાતદશા આવૃત્ત થઈ જાય છે. ઠંકાઈ જાય છે. અને આંખ પર પાત્રે બાંધતા જે દશા માણસની થાય છે. તેવી જ દશા કે તેના કરતાં પણ ભૂંડી દશા આત્મા પર અજ્ઞાન અવિદ્યા અસ્મિતા રાગ-દ્રેષ અને અભિનિવેશના આવરણ આવતાં થઈ જાય છે, ત્યારે માણસના જીવનમાં વિવેકરૂપી દીપક પ્રગ્વલિત રહેતો નથી, અને પછી તો-

'દિવેકચ્છેદાનાં શતશો વિનિપાતઃ જ તેના ભાગ્યમાં શેષ રહ્યા છે.

(કશમ)

ભવ અઠસ્રીમાં જૂલા પડેલા અન્યથાને આશ્વાસન અને સાન્તવના દ્વારા સમાધિ પ્રાપ્ત કરાવી અતુક્રમે મોક્ષનગરમાં પહોંચાડનારો અનિત્યવાદિ ૧૨ ભાવના અને મૈત્રી આદિ ૪ ભાવનાના સ્વરૂપને બતાવનાર...

મહોપાધ્યાય શ્રી વિનય વિજય વિરચિત-

॥ શ્રી શાન્તસુધારસ ગ્રન્થઃ ॥

શાન્ત સુધારસ

પીઠિકા

નારન્દ્રે ભવકાનને પરિગલ્પજ્ઞાશ્રવામ્મોહરે,
નાનાકર્મલતાવિતાનગદ્દને મોહાન્ધકારોદ્ધુરે
ધ્રાન્તાનામિદ્દેહિનાં હિતકૃતે કારુણ્યપુણ્યામત્મિઃ
તીર્થેશ્વૈઃ પ્રથિતાઃ સુધારસકિરો રમ્યા ગિરઃ
પાન્તુ વઃ ॥ ૧ ॥ શાદુલ્લભિક્રીડિતમ્ ॥

અન્ય - પરિગલ્પજ્ઞાશ્રવામ્મોહરે નાના કર્મ
લતાવિતાનગદ્દને મોહાન્ધકારોદ્ધુરે નારન્દ્રે
દદ ભવાકાનને ધ્રાન્તાનાં દેહિનાં હિતકૃતે
કારુણ્યપુણ્યામત્મિઃ તીર્થેશ્વૈઃ પ્રથિતાઃ
સુધારસકિર, રમ્યાઃ ગિરઃ વઃ પાન્તુ ।

એ તરફ વરસી રહેલા છે પાંચ આશ્રવરૂપ વાદળો જ્યાં
વિષ વિષ કર્મરૂપ લતાના વિસ્તારની ગહનતા છે જ્યાં
મોહરૂપ અંધકારજ્યાં વ્યાપી ને રહેલ છે એવા
તથા સ્થાનાંતર કરવા માટે યોગ્ય માર્ગ વિનાના એવા
ભવ-સંસાર રૂપ વનમાં

જૂલા પડવાથી અહિં તહિં જમી રહેલા જીવોનાં
હિતને માટે કંઈકાલાવથી પવિત્ર થયેલ છે આત્મા
જેઓનો એવા તીર્થેશ્વર પરમાત્માઓએ સમવસરણમાં
પિરાજમાન થઈને આરે પર્પદાંતી આગળ કહેલ,
વિસ્તારેલ અમૃતરસને વર્ષાનરી રમ્ય વાણી ભવ્ય જીવોનું
રક્ષણ કરે !!!

સ્કુરતિ ચેતસિ ભાવનયા વિના
ન વિદુષામપિ શાન્તસુધારસઃ ।

ન ચ સુખં કુશમ્પ્યમુના વિના
જગતિ મોહવિષાદવિષાકુલે ॥ ૨ ॥
દુત્તવિલમ્બિતવૃત્તમ્ ॥

અન્ય - ભાવનયા વિના વિદુષામસિ ચેતસિ
શાન્તસુધારસ ન સ્કુરતિ
મોહવિષાદવિષાકુલે ચ જગતિ અમુનાવિના
કુશમ્પિ સુખં ન ।

ભાવના વિના વિકાસોના પણ ચિત્તમાં શાન્તસુધારસ
સ્કુરાયમાન થતો નથી, અને આ શાન્તસુધારસ વિના
મોહરૂપ સર્પના ડસવાથી ચટેલ
વિષ ઝેરથી આકુળ-વ્યાકુળ એવા આ જગતમાં
જરા પણ સુખ નથી.

યદિ ભવભ્રમ છેવપરાઃ સુખં
યદિ ચ ચિત્તમનન્ત સુખાન્મુક્તમ્ ।

શૃણુત તત્સુધિયઃ શુભભાવના
અમૃતરસં મમ શાન્તસુધારસમ્ ॥ ૩ ॥

ચિત્તં યદિ ભવભ્રમછેદ પરાઃસુખં
યદિ ચ અનન્ત સુખાન્મુક્તમ્ ॥

તત્ હે સુધિયઃ ! શુભભાવના અમૃતરસં
મમ શાન્ત સુધારસં શૃણુત ।

તમારું ચિત્ત-મન જે ભવ સંસારમાં પરિભ્રમણના
ખેદથી પરાઃસુખ થયું હોય અને જે અનંત સુખ
સ્વરૂપ મોક્ષપદ પામવા સન્મુખ થયું હોય,

તો-હે સુધર બુદ્ધિવાળા સજ્જનો, શુભ ભાવના રૂપ
અમૃતરસ તુલ્ય આ શાન્તસુધારસ ગ્રન્થને સાવધાન થઈને
સાંભળો !

સુમનસો ! મનસિ શ્રુતપાવના
નિદ્યતાં દ્વયધિકા દશ ભાવના

यदिह रोहति मोहतिरोहिता -
ऽद्भुत गतिविदिता समतालता ॥ ४ ॥

હે સુમનસ ! શ્રુતપાવના દ્વયધિક દશ ભાવનાઃ
મનસિ નિવૃથતામ્

यह मोहतिरोहिताद् भुतगति विदिता समतालता
इह मनसि रोहति ।

સુંદર વિચારવાળા હે સન્નનો ! શ્રુત, કણ્ઠને
પવિત્ર કરનારો મેં અધિક દશ અર્થાત્ આર ભાવના
મનમાં ધારણ કરો ! !

તેમ કરવાથી આ મન ૩૫ ભૂમિમાં મોહથી અવ-
રાયેલ અદ્ભુતગતિવાળો, વિશ્વ વિખ્યાત એવી સમતા
ક્ષતા આવિર્ભાવ પામીને પુનઃ વૃદ્ધિને પામે, વિકાસ પામે.

आर्त्त-शौद्र-परिणाम-पालक
प्लुष्टभावुकविवेक सौष्ठवे ।

मानसे विषयलोलुपात्मनां

कष प्ररोहति तन्मां समाङ्कुर ॥ ५ ॥ रथोद्धतावृतम् ।
अन्वय-विषय-लोलुपात्मनां आर्त्त-शौद्र परिणा-
मपावकाण्लुष्ट भावुकाविवेक सौष्ठवे मानसे
शमाङ्कुर : कष प्ररोहतिमाम् ।

વિષય સુખના લાલસુ એવા જીવોના આર્ત અને
રોદ ધ્યાનના પરિણામ ૩૫ અગ્નિની જવાલાઓથી
સળગી ગઈ છે નિર્મળ વિવેકની સુંદરતા જ્યાં એવા
માનસમાં સમ-સમતા ૩૫ અંકુશ ક્યાંથી ઉગી શકે ?
અર્થાત્ ન જ ઉગે ! ! !

यस्याऽऽशयं श्रुतकृतातिशयं विवेक-
पीयूष वर्षरमणीयतमं श्रयन्ते ।

सद्भावना सुरलता नहि तस्य दूरे

लोकोत्तर प्रशम सौख्य दलप्रसूतिः ॥ ३ ॥

वसन्ततिलका वृतम् ॥

અવય-સદ્ભાવના સુરલતાઃ યસ્ય ઇતકૃતા-
તિશયં વિવેકપી યૂષવર્ષરમણીયતમં આશયં
શ્રયન્તે. તસ્ય લોકોત્તરપ્રશમસૌખ્યદલપ્રસૂતિઃ
દૂરે ન હિ ।

अनित्यत्वाऽशरणते भवमेकत्वमन्यताम् ।
अशौखमाश्रवं चाऽऽत्मन् । स वरं परिभावय ॥ ७ ॥
कर्मणो निर्जरां धर्म-सूक्तां लोकपद्धतिम् ॥
बोधिदुर्लभतामेता, भावयन् मुच्यसे भवात् ॥ ८ ॥

युग्मम् ॥ अनुष्टुप् ॥

અવય - હે આત્મન્ । અનિત્યત્વકઽશરણતે
મવં પક્ત્વ અન્યતામ્ અશૌખં આશ્રવ સંવરં
કર્મણે નિર્જરાં ધર્મસૂક્તાં લોકપદ્ધતિં બોધિ-
દુર્લભતાં ચ પરિભાવય !!!

पता भावना भावयन् त्वं भवात् मुच्यसे !

સારી ભાવના ૩૫ કલ્પલતા-કલ્પવેલડીઓ

જાનાયાર દ્વારા શ્રુતજ્ઞાનના પરિશીલનથી પ્રગટી છે
અતિશયતા જેમાં એવા તથા હિત-અહિતના વિવેક ૩૫
અમૃતની વૃષ્ટિથી અતિશય રમણીય એવા જેના મનનો
આશ્રય લે છે. જેના મન ૩૫ ભૂમિમાં વિકસે છે તે
પુણ્યાત્માને લોકોત્તર એવા પ્રશમ સુખ ૩૫ ફળની પ્રાપ્તિ
દૂર નથી જ ! ! !

હે આત્મન્ !

अनित्यत्व-जगतना सर्वं पदार्थो अनित्य-
अस्थिर छे एवुं विचारयुं ते

अशरणा- जगतना सर्वं पदार्थो अशुभ
कर्मोना उदय काले सरण्यं आपतान् नथी.

भव-संसार- जयां पिता मरीने लवांतरमां पुत्र
थाय अने पुत्र पिता थाय विगेरे-

ऐकत्व- जव लवांतरमांशी ऐकलो आवे छे
आधेला कर्मोने ऐकलो ज लोगवे छे
अने लवांतरमां कर्मानुसार ऐकलो ज
जय छे.

अन्यताम् - ज्ञानादि गुण सिवायना धन-धान्य
मात-पितादि अधांज आत्माथी लिनन छे.

अशौच - शरीर भव-मुत्र लोह्नी-मांस-हंडिका
आदि अशुभ पदार्थोना लंडार छे.

આશ્રવ - ૫ ઈન્દ્રિય-૪ કપાય-૫ મોટા પાપ ૩
દંડ અને ૨૫ અશુભક્રિયાસ્વ ૪૨
આશ્રવના દારોમાંથી પ્રાંતસમય આત્મા
કર્મે પ્રહુણ છે.

સંવર - ૫ સમિતિ ૩ ગુપ્તિ ૨૨ પરિસહ-૧૨
ભાવના ૧૦ શ્રમણધર્મ ૫ ચારિત્ર-૫૭
પ્રકારના સંવર દ્વારા આશ્રવોનું રૂધન
કરવું તે-

કર્મેની નિર્જરા - ૬ બાહ્ય અને ૬ અભ્યંતર-૧૨
ભેદે તપ દ્વારા કર્મેની આત્મા-
માંથી દૂર કરવા તે-

ધર્મસૂક્ષ્મતા - જ્ઞાન-શીલ-તપ અને ભાવ ધર્મની
પ્રરૂપણા કરનારા આત્મ પુરૂષોનો
સુયોગ-

લોકપદ્ધતિ - ઉર્ધ્વલોક અધોલોક અને તિર્થંગુ-
લોકના સ્વરૂપ સાથે ૫૩ દ્રવ્યોની
વિવિધતા-દર્શન

ખેધિદુર્લભ- જિનશાસનની આરાધના યોગ્ય
દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ અને ભવની
દુર્લભતા-
આ આર ભાવનાનું પરિભાવન કર !!!

હવે પછી ક્રમશઃ : જતાવવામાં આવનારો આરે
ભાવનાઓની પરિભાવના નૂકરનારો એવો તું હે
આત્મન ! વિષમ એવા આ ભવ-સંસારથી મુક્ત
થઈશ !!!

ક્રમશઃ-અપૂર્ણ

(અનુસંધાન ટાઈટલ પેજ ૧ નું ચાલુ)

અન્વય અરુ વ્યતિરેક હેતુકે સમજ રૂપ ભ્રમ ખોઈ ।
આરોપિત સર્વધર્મ ઔર હે, આનન્દધન તત સોઈ ॥ (૨)

અન્વય હેતુ જાણવો, અને જેના અભાવે જેનો અભાવ હોય તેને વ્યતિરેક
હેતુ કહે છે. આત્માનું અસ્તિત્વ છતે જ્ઞાનનું અસ્તિત્વ છે. જ્યાં આત્મા નથી
ત્યાં જ્ઞાન નથી—જેમકે જડ વસ્તુઓ આ પ્રમાણે આત્માની સિદ્ધિ અન્વય અને
વ્યતિરેકથી થાય છે. આત્મા છે, આત્મા કર્મનો કર્તા છે, આત્મા કર્મનો લોકતા
છે તેમજ આત્મા આત્મા કર્મનો સંહર્તા છે. આત્મા કર્મથી મૂકાય છે
તેથી મોક્ષ છે અને મોક્ષનો ઉપાય છે—આ છ બાબતો પર વિચાર કરી આત્માનું
સ્વરૂપ ધ્યાવતા આત્માનો અનુભવ આવે છે. આત્માનું જ્ઞાન થતાં બહિરાત્મ
બુદ્ધિનો નાશ થાય છે. અને અંતરાત્મત્વ પ્રકટે છે, બાહ્ય દશાની ભ્રમણા ટળે છે
અને પોતાના શુદ્ધ સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ કરવા સતત ઇચ્છા પ્રગટે છે, અને આત્મા
પોતાનામાં પરમાત્મપણું સત્તાએ રહ્યું છે—તેને દેખે છે.

[આત્માનંદ પ્રકાશ]

સ્વરૂપ સાધના

લેખક : અમરચંદ માવજી શાહ બીજાપુર

ભગવાન મહાવીરસ્વામીએ સ્વરૂપ સાધના કરી, જે તત્વ પ્રાપ્ત કર્યું તે નવતત્ત્વ રૂપે આપણને પ્રાપ્ત થયું. જગતમાં જે મૂખ્ય દ્રવ્યો જીવ અને અજીવ એટલે ચેતન અને જડ એ બન્નેનો અનાદિ સંયોગ અજ્ઞાનથી મિથ્યાત્વથી અવિરતીથી કષાયથી પ્રમાદથી યોગથીએ બન્ને દ્રવ્યો અરસ પરસ કર્તા કર્મની પુન્ય પાપની આશ્રય પરમ-પરાથી અનંત કાળથી સંસારમાં રાગ દ્રેષ યોગિતિમાં પરિભ્રમણ આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ સહિત કર્યું તે સંયોગી સંબંધનો વિયોગ કરી પોતાનાં સ્વરૂપમાં સ્થિર થવા માટે સંવર-નિર્જ-રાની સાધના પ્રરૂપી આત્માના શુદ્ધસ્વરૂપને પ્રાપ્ત કરવા મોક્ષ સ્વરૂપ પોતાના અનંત દર્શન-જ્ઞાન ચારિત્રમાં આવ્યા બાદ સુખમાં પરિણમી આત્મ સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરી કૃત્ય કૃત્ય થાય છે આવે પરમ સાધનામાર્ગ પ્રવર્તાવનાર-ભગવાન મહાવીર સ્વામી અર્હત પરમાત્માને નમસ્કાર-એમના શાસનને ચતુર્વિધ સંધને નમસ્કાર એ વીર ભગવાનના નિર્માણને ૨૫૦૮ વર્ષ થયા છે એમનાં મંગળમય જન્મને ૨૫૮૦ થયા છે તેમની એ તત્ત્વ સરિતા પરંપરાથી સદ્ગુરુ ભગવંતોના પ્રસાદથી વર્તમાનમાં પણ આપણને પ્રાપ્ત થઈ તે સદ્ગુરુ ભગવંતોને અહિંસા સંયમ તપ પ્રધાન જૈન ધર્મને નમસ્કાર જેમણે સયમગૂદર્શન જ્ઞાન ચારિત્રનો મોક્ષ થતાં યથાર્થ દર્શાવી પરમ ઉપ-કાર કર્યો.

આખા જગતમાં ફક્ત અમુક તોલા રેડીયમની ધાતુની શોધ થઈ છે. એટલા માત્રથી આખા વિશ્વના ટ્રાન્ઝીસ્ટરો સંદેશાઓની આપલે કરી રહ્યા છે. રેડીયાઓ સંગીત પ્રસારી રહ્યા છે. એટલી તેની જડ દ્રવ્યની શક્તિ છે વસ્તુ નાની મોટી ઉપર તેનો આધાર નથી પરંતુ તેની વીર્ય શક્તિ ઉપર છે. આત્મા પણ એવો અનંત વીર્ય શક્તિવાળો છે. પરંતુ તે શક્તિ જ્ઞાનાવરણાદિયા

દિકથી અવરોધ ગઈ છે. સૂર્યની આસપાસ વાદળા ધુમ્મસથી જેમ સૂર્ય ઢંકાઈ જાય છે. તેવુંજ આત્માનું છે.

આત્મા અનાદિ કાળથી મિથ્યાત્વ એટલે અવળી સમજણથી પર પૌદ્લીક વસ્તુમાં મોહ-માયા મમતાથી અસક્ત થઈ આ હું, આ મારું એવા અહંત્વ મમત્વ ભાવમાં પોતાનું સ્વરૂપનું ભાન ભૂલી, મોહના અંધકારથી ઈષ્ટ અનિષ્ટમાં રાગ દ્રેષની વૃત્તિઓને ઉતેજે છે. એમાંથી-માન માયા-લોભનું વિષ ચક્ર શરૂ થાય છે. એ ચાર કષાયોજ સંસારના પરિભ્રમણનું મુખ્ય કારણ છે. કારણથી કાર્ય થાય છે. તેમ તેમાંથી અવિરતી-પણું એટલે હિંસા, અસત્ય, અસંતોષ, કુશીલતા પારગ્રહની નુછામાં, પાંચ ઇન્દ્રિયોના વિષયો શબ્દ-રૂપ રસગંધ, સ્પર્શની આસક્તિમાં સ્ત્રી-ધર ધન-આદિ-પરવસ્તુઓમાં સુખબુદ્ધિ કરીને પ્રાપ્ત કરવા અનેક પ્રકારના કર્મ કરે છે. અનેક વિકલ્પો કરે છે. મન-વચન કાયાના યોગો એમાં જોડાઈ આ બધી વિપરીત પ્રવૃત્તિઓમાં આત્માને મુજબી આ પર પરિણતીમાં પરિણયનથી આત્માના વિભાવ-ભાવનું નિમિત્ત પામીને જ્ઞાનાવરણાદિક કર્મો દ્રવ્યકર્મો સ્વપરનાં સ્વભાવથી પરિણમી આત્માને આવરણરૂપ થઈ સંસારમાં અનેક પ્રકારનાં દુઃખોને પ્રાપ્ત થાય છે. પરિણામથીજ બંધ છે તે પરિણામથીજ મોક્ષ છે. અવળાને સજળા એટલો જ ફેર છે. આ ભાવ કર્મોથી સંકલ્પ વિકલ્પોની મન વચન કાયાના યોગથી સમયે સમયે ટેપ રેકર્ડની કેસેટો તૈયાર થતી જાય છે. અને તે ઉદ્ધવ અનુસાર એ કેસેટો તેનાં યથાકાળે પ્રકાશિત થાય છે. આ બધું કષાયનાં ત્રિષયકથી પરિણમન થાય છે.

આ કષાયોનાં ઉપશમ ક્ષયોપશમ કે ક્ષયથીજ ગુણસ્થાપકનો ક્રમ પ્રાપ્ત થાય છે. સમ્યગ્દર્શન અવિરતીમાંથી વિરતી દેશ વિરતી સર્વ વિરતી

અપ્રમત્ત સંયમથી ક્ષીણ મોહ પર્યંત આત્મબુદ્ધિ થઈ વિતરાગ સર્વજ્ઞ થઈ કૃત્ય કૃત્ય થઈ કર્મનાં ધાતી અધાતી બનને પ્રકારનો ક્ષય થતા આત્મા શુદ્ધ બુદ્ધને મુક્ત થાય છે હું આત્માજ છું શુદ્ધ ચૈતન્ય દ્રવ્ય ધાતુ છું આ બધી જે રૂપી વસ્તુઓ છે. જડ દ્રવ્યો છે તે પર છે એ પ્રકારના ભેદજ્ઞાનના ભાવનથી સ્વ. પરનાં વિવેકથી મન સંયમ, વચન સંયમ કાય સંયમ કેળવી મનને નિર્વિકલ્પ કરવા વચનને મૌન કરવા કાયને સ્થિર શાંત કરવાને સયનની સાધના અંતરમાં કહે છે.

એટલે જે પરિણામી આશ્રયબંધમાં પરિણમતી હતી તે હવે સંવર નિર્જરાભાવમાં પરિણમવાનું શરૂ થાય છે. સંવર એટલે સમતાભાવ સમતાયોગ સમભાવમાં, સામાયિક ભાવમાં જોડાઈ નિર્વિકલ્પ ઉપયોગમાં પરિણમવા માટે મનને શાંત કરી સહજભાવમાં શાંતિમય રીતે ચિત્તની એકાગ્રતાને સ્થિરતા કરવા આત્મધ્યાન કાકિસંગમાં સ્થિરતા કહે છે પરવસ્તુનાં પ્રત્યાઘાત પરચખાણરૂપ આત્માને પરિણામે છે અને પૂર્વ કર્મકૃત ઉદયમાં સમભાવ પૂર્વક સહનશીલતા અને પ્રાયશ્ચિતરૂપ પ્રતિક્રમણ કરી કર્મનાં આક્રમણને અટકાવી નિર્જરા કહે છે અને સંપૂર્ણ નિર્જરા થતા સર્વ સંવર થતા આત્મા સ્વરૂપ સાધનાની પૂર્ણતા કરી કૃત્ય કૃત્ય થાય છે. અખંડ આનંદ અલોધ પ્રેમ નિર્વિકલ્પ

શાંતિ સ્વરૂપને પ્રાપ્ત થાય છે. હર્ષ શોકરહિત આનંદ રાગદ્વેષે રહિત પ્રેમ સંકલ્પ વિકલ્પરહિત શાંતિ આ ત્રણમાં સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રની આરાધનાનો અર્ક આવી જાય છે અંતર્મુખ ઉપયોગ પૂર્વક ચિંતન અને સ્વરૂપનું સંધાન પૂર્વકની ક્રિયાથી જ્ઞાન અને ક્રિયાથી મોક્ષ થાય છે.

મોહ ક્ષોભ ચિંતા ચેષ્ટા આશા તૃષ્ણા ઈચ્છા મુર્છાનો સંયમ કરી મનને વાર્યા કે માર્યા સિવાય તેને સ્વાધિન બનાવવા મનને અંતરઆત્મામાં પરિણમાવવા અધ્યાત્મયોગ ભાવયોગ ધ્યાનયોગ સમતાયોગ વૃત્તિસંક્ષીપ યોગનું રસાયણ પ્રાપ્ત કરવા જગતથી ઉદાસીન થઈ વૈરાગ્યભાવ વધારી સંસારની કર્મ અનુસાર ઉદયભાવને વેદી લઈ સ્વરૂપની પૂર્ણતા પ્રાપ્ત કરવા તેમાં મગ્ન થઈ સ્થિર થઈ સ્યાદ્વાદ અનેકાંત દૃષ્ટિથી હેમ-ફેપ ઉપાદેવમા વિવેકપૂર્વક યથાર્થ રીતે પોતે પોતામાં સમાઈ જઈ છેલ્લે ક્લેશસંન્યાસ અજ્ઞાનવાસમાં અપ્રમત્તભાવ કેળવવા અસંગ અનુષ્ઠાન પ્રાપ્ત કરવા પરમ શાંત ચૈતન્ય સ્વરૂપમાં રમણ કરવું. બોલવું ચાલવું જવું આવવું ખાવું પીવું લખવું વાંચવું પહેરવું ઓઢવું લૌકિક પ્રસંગોથી બને તેટલા વિરક્ત રહી પોતાના જ્ઞાન ધ્યાનમાં નિવૃત્તિપથે પ્રવૃત્તિ કરી સંયમપૂર્વક સ્વરૂપ સાધના કરી ભગવાન મહાવીરનાં લઘુનંદન બનવું ઐ શાંતિ:

પંડિત બેચરદાસ દોશીનું નિધન

૧૯૮૨, ઓક્ટોબર, અગિયારમીના રોજ ૯૩ વર્ષની ઉંમરે નિધન થતાં, એક તેજસ્વી, બહુશ્રુત પંડિત વર્ષનીજેન સમાજને ન પૂરાય તેવી ખોટ પડી છે. તેઓશ્રીની વિદ્વતા, સંશોધન શક્તિ, લેખન શૈલી અજોડ અને અપૂર્વ હતી. ભગવતી સૂત્ર, મહાવીરવાણી ઇત્યાદિ ૪૫થી વધુ ગ્રંથોનું લેખન સંશોધન, સંપાદન કર્યું હતું. ભાષા અને વ્યાકરણ તેમના પ્રિય વિષયો હતા. તેઓશ્રી જૈન મુનિઓને પણ માર્ગદર્શન આપતા. તેમનું અમાધ જ્ઞાનનું મૂલ્યાંકન થઈ શકે તેમ નથી જૈન સમાજના રત્ન સમાન પંડિત વર્ષને શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા (ભાવનગર) ભાવભીની હાર્દિક અંગતી અર્પે છે.

ચીમનલાલ ચક્રભાઈ શાહનું નિધન

૧૯૮૨ નવેમ્બર વીસમીના રોજ ૮૦ વર્ષની ઉંમરે નિધન થતાં, જૈન સમાજે એક મહાન સમાજ સેવક અને ચિંતક ગુમાવ્યા છે. ભારતે એક યશસ્વી સુપુત્ર ગુમાવ્યો છે 'મહાવીર કેન્દ્ર' ના સ્થાપક કુદરતી આકૃતમાં મદદ માટેના સ્થંભ જતાં, સહુને તેમની મોટી ખોટ પડી છે આવા મહાન આત્માને શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા (ભાવનગર) ભાવભીની હાર્દિક અંગતી અર્પે છે.

—: અમૂલ્ય પ્રકાશન :—

અનેક વરસોની મહેનત અને સંશોધનપૂર્વક પરમપૂજ્ય વિદ્વાન
મુનિરાજશ્રી જંબુવિજયજી મહારાજના
વરદ્વસ્તે સંપાદિત થયેલ અનેક અને અમૂલ્ય ગ્રંથ

‘દ્વાદશારં નયચક્રમ્ પ્રથમ અને દ્વિતીય ભાગ’

આ અમૂલ્ય ગ્રંથ જેમાં નયોત્તુ અદ્ભુત વર્ણન છે તે દરેક સાધુ મુનિરાજે તથા સાધ્વીજી મહારાજ માટે અતિ ઉપયોગી ગ્રંથ છે. દરેક ગૃહસ્થોએ અને સમાજની દરેક લાયખેરી માટે વસાવવા જોઈએ.

આ ગ્રંથ માટે પરમપૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજ જણાવે છે કે—

ભાવનગર શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાએ આ પુસ્તકનું પ્રકાશન કર્યું તે એક મોટા ગૌરવની વાત છે, જે વિદ્વાન મુનિ મહારાજે, સાધ્વીજી મહારાજે, તથા શ્રાવકો તેમજ શ્રાવિકાઓને જૈન દર્શનના અભ્યાસ માટે ખૂબ જ ઉપયોગી નીવડશે.

ભારતભરમાં અનેક જૈન સંસ્થાઓ છે. તેઓએ પ્રગટ કરેલા પુસ્તકોમાં આ ‘દ્વાદશારં નયચક્રમ્’ને શ્રેષ્ઠ સ્થાને મૂકી શકાય તેમ છે. તે માટે શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાને ધન્યવાદ ઘટે છે.

(કીંમત રૂા. ૪૦-૦૦ પોસ્ટ ખર્ચ અલગ)

બહાર પડી ચુકેલ છે જિનદત્તકથાનકમ્ (અમારું નવું પ્રકાશન)

પ્રસ્તુત જિનદત્તકથાનક સંસ્કૃત ભાષાના અભ્યાસીઓ માટે ખાસ ઉપયોગી એવો કથાગ્રંથ છે.

સ્વ. પૂજ્યપાદ આગમપ્રભાકર શ્રુત-શિલ્પારિધિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મહારાજની ઇચ્છાનુસાર આ ગ્રંથ પ્રકાશન કરવામાં સફળ થતા ખુબ આનંદ અને સંતોષ અનુભવાય છે.

અમારી વિનંતિને ધ્યાનમાં લઈને પરમ પૂજ્ય સાધ્વીજી મહારાજશ્રી ઓંકારશ્રીજી મહારાજે આ ગ્રંથનું સંપાદન-સંશોધનનું કાર્ય કરી આપવાની કૃપા કરી છે

આ કથાનકનો ગુજરાતી ભાષામાં પણ સંક્ષિપ્ત સાર આપવામાં આવ્યો છે. આ ગ્રંથ દરેક લાયખેરીમાં વસાવવા યોગ્ય છે

કિંમત રૂા. ૮-૦૦

લખો— શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા : ખારગેટ, ભાવનગર.

Atmanand Prakash

Regd. G. BV. 31

દરેક લાઈબ્રેરી તથા ઘરમાં વસાવવા જેવા અલભ્ય ગ્રંથો

સંસ્કૃત ગ્રંથો	કીંમત	ગુજરાતી ગ્રંથો	કીંમત
ત્રીશષ્ઠી શ્લોકાપુરુષ ચરિતમ્		લે.સ્વ. પૂ. આ. શ્રીવિ. કસ્તુરસૂરીશ્વરજી	૨૦-૦૦
મહાકાવ્યમ્ ૨-પૂર્વ ૩-૪		ધર્મ કૌશલ્ય	૩-૦૦
પુસ્તકાકારે (મૂળ સંસ્કૃત)	૨૦-૦૦	નમસ્કાર મહામંત્ર	૩-૦૦
ત્રીશષ્ઠી શ્લોકા પુરુષચરિતમ્		ચાર સાધન	૩-૦૦
મહાકાવ્યમ્ પર્વ ૨-૩-૪		પૂ. આગમ પ્રભાકર પુણ્યવિનયજી	
પ્રતાકારે (મુળ સંસ્કૃત)	૨૦-૦૦	શ્રદ્ધાંજલી વિશેષાંક : પાકુ બાઈન્ડીંગ	૮-૦૦
દ્વાદશાર નયચક્રમ્ ભાગ ૧લો	૪૦-૦૦	ધર્મળીન્દુ ગ્રંથ	૧૦-૦૦
દ્વાદશાર નયચક્રમ્ ભાગ ૨જો	૪૦-૦૦	સુક્ત રતનાવલી	૦-૫૦
શ્રી નીર્વાણ કેવલી ભુક્તી પ્રકરણ-મૂળ	૧૦-૦૦	સુક્ત સુક્તાવલી	૦-૫૦
જિનહતા આખ્યાન	૮-૦૦	જૈન દર્શન મીમાંસા	૩-૦૦
નવસ્મરણાદિ સ્તોત્ર સંન્દેહઃ	૨-૦૦	ધર્મ પરીક્ષા ગ્રંથ	૩-૦૦
શ્રી સાધુ-સાધ્વી યોગ્ય આવશ્યક		શ્રી શત્રુઞ્ચ તીર્થનો પંદરમો ઉદ્ધાર	૧-૦૦
ક્રિયાસૂત્ર પ્રતાકારે	૫-૦૦	આર્હત ધર્મ પ્રકાશ	૧-૦૦
પ્રાકૃત વ્યાકરણમ્	૨-૦૦	આત્માનંદ ચૌવીશી	૧-૦૦
શ્રી વીતરાગ મહાદેવ સ્તોત્રમ્	૧-૦૦	તીર્થંકર દર્શન ચૌવીશી	૫-૦૦
આદર્શોપાધ્યાય	૫-૦૦	પ્રહ્લ્યાચર્ય ચારિત્ર પૂજાદિગાથી સંગ્રહ	૩-૦૦
શ્રાવકધર્મ વિધિ પ્રકરણમ્	૫-૦૦	આત્મવલ્લભ પૂજા	૧૦-૦૦
ગુજરાતી ગ્રંથો		ચૌદ રાજલોક પૂજા	૧-૦૦
શ્રી શ્રીપાળરાજનો રાસ	૨૦-૦૦	આત્મવિશુદ્ધિ	૩-૦૦
શ્રી જાણ્યુ અને જોયુ	૩-૦૦	નવપદજીની પૂજા	૩-૦૦
શ્રી સુપાર્શ્વનાથ ચરિત્ર ભાગ ૨ જો	૮-૦૦	આચારોપદેશ	૩-૦૦
શ્રી કાવ્યસુધાકર	૮-૦૦	ગુરુભક્તિ ગહુલી સંગ્રહ	૨-૦૦
શ્રી કથારત્ન કોષ ભાગ ૧લો	૧૪-૦૦	ભક્તિ ભાવના	૧-૦૦
શ્રી આત્મકાન્તિ પ્રકાશ	૩-૦૦	હું ને મારી બા	૫-૦૦
શ્રી જ્ઞાનપ્રદીપ ભાગ ૧-૨-૩ સાથે		જૈન શારદા પૂજનવિધિ	૦-૫૦

લખો :- શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા ખારગેઘટ, ભાવનગર (સૌરાષ્ટ્ર)

તંત્રી : શ્રી પોપટભાઈ રવજીભાઈ સચેત શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ તંત્રી મંડળ વતી

પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર

મુદ્રક : સ્વ. શેઠ હરિલાલ દેવચંદ આનંદ પ્રી. પ્રેસ, સુતારવાડ ભાવનગર.